

Naročnina

za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 50

Sobotna izdaja:
celoletno

v Jugoslaviji Din 60
v inozemstvu 80

SLOVENEK

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“

Cene inseratov:

Enostolpna petina vrsta
malih oglasov po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglasji v uredniškem delu
vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust

Izhaja vsak dan izveniški
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.549 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Še ena beseda
o duhovniških plačah.

Slovenija trpi pod pritiskom davčnega sistema in ob čudoviti spretnosti nekaterih gospodarstvenikov pri izterjavanju davkov dobiva udarec za udarcem, v skladu z gospodarsko politiko, ki se vodi v naši državi. Kmet in delavec in obrtnik, da ne govorimo o uradnikih, vsi vzdihujejo v gmotnih razmerah, ki jih pri nas nihče ne pomni usodnejših. Težko zadetemu ljudstvu je vedno stal ob strani slovenski duhovnik. Kaj čuda torej, da so nanj naperili najhujše udarce!

»Slovenec« je že opisal podrobno, kako je danes plačan duhovnik na Slovenskem. Ne bomo torej ponavljali sramotnega dejstva, da dobi po novi uredbi župnik, ki je vendar študiral isto vrsto let, kot drugi iz raznih akademskih poklicov, borih 420 dinarjev draginjskih doklad in v najboljšem slučaju okrog 80 dinarjev osnovne plače. In še to dobi izplačano komaj polovica duhovščine! Odveč bi bilo tudi podčrtavati, da v takih razmerah ne more živeti stanu primerno, da ne more kupiti potrebnih knjig, naročati revij in časopisja, da ne more na prepotrebne in predpisane konference, da se hoče namenoma ubiti njegovo kulturno življenje. Kot manj vreden je šest naš duhovnik v peti razred draginjskih doklad in še na te mora čakati milostno, da se vse točno izračuni pri teh »visokih« vsotah. Celo vrsto župnij ta nova uredba oboja, da izginejo, ker za župnika, ki nima v svoji župniji 200 hiš, ne najde erar potrebnega kredita.

To so tako gorostaste krivice, da je smatral celo gospod, ki pri »Jutru« opravlja Sizi-fovo delo pobijanja klerikalnega zmaja, za potrebno, da izreče svojo modro sodbo. Menda ni treba posebno povdariti, da hoče iz tega za demokrate kovati kapital. Ne straši se seveda v ta namen nobene neresnice. Trditve, ki jo postavlja, da je namreč uredba, ki ima določbo o 200 hišah, »prošla še skozi Davidovičev vladno«, je že malo več kot predrznost. Znano je namreč, da je bil prvotni tekst uredbe tudi v letošnjih sejah finančnega odbora precej drugačen, kot končna redakcija. Kdo je to končno redakcijo vtihotapil — da rabimo mil izraz — bi gospodje demokratje pač prav lahko poizvedeli med svojimi ljudmi. Pa kaj hočete, proti SLS je treba nekaj napisati, naj drži ali ne! Nekaj kalinov, si misli gospoda, vedno nasede. Naivnost prve vrste pa je misel, da bodo s hujskanjem proti posl. SLS dosegli kake uspehe — med našo duhovščino, zlasti, če iz »Jutra« zadoni pesmica kot sledeča: »Država je duhovnikom še vedno nekaj »bavbav«, dasi jim prav nič noče, ako versko življenje napreduje in vpliv vere na npravnost raste.« Toda pustimo na strani »Jutrova« vabljenja duhovščine, ki bodo imela itak isti uspeh kot vedno, in pogledimo ozadje tega kulturnega škandala.

Zakaj se ravna pri nas tako mačehovsko z duhovščino? Povdarili smo že, da je stal in da je zato vsem, ki so proti našemu narodu, neprijeten. Vsek, kdor pozna nekoliko razmere, pa tudi ve, da je to del tistega kulturnega boja, ki ga bijejo svobodomiselnih stranke proti katoličanstvu in pozitivnemu verstvu sploh. V tem ni med raznimi slovenskimi strankami bistveno nobenega razločka, vsaka poskuša na svoj način zadati en ali drugi udarec Cer-kvi in njenim ustanovam. Enkrat napadajo nasprotniki krščansko učiteljstvo, drugič samostanske šole, enkrat se navdušujejo za »kanceljarske«, drugič so jim napoti kateheti na naših šolah. Noben teden, da skoro noben dan ne mine, da ne bi imeli zaznamovati kakega novega koraka v takoiimenovanem »boju proti klerikalizmu«. Korak za korakom gredo dosledno naprej po dobro premišljenem načrtu, računajoč, da bodo uspevali katoličane, da ne vstanejo dovolj energično na obrambo svojih pravic. — In v ta načrt spadajo tudi duhovniške plače! Sestradanega duhovnika, mislijo, da bo lahko ukloniti, da jim gre na roke, ponižanemu mislijo, da upade pogum za boj, razžaljenega, računajo, se loti malodušnost pri delu in duševno ter telesno zbitemu upajo, da bo končno lahko vzeli ugled pri ljudeh. Prepričani so, da se izpraznijo semešiča, ko duhovniški kandidat ne bo mogel več upati na stanu primer-

no življenje. Kar ni doseglo svobodomiselnost v prejšnjih letih z divjimi napadi v svojem časopisju, to hočejo doseči s pritiskom v gmotnem vprašanju. Da se prav nič ne motimo, dokazuje tudi »Jutro« samo, ki ga v istem članku: »Še o vprašanju duhovniških plač« tako boli škofijska gimnazija v St. Vidu, iz katere prihaja največ duhovniškega naraščaja. Tu je jedro zadnje uredbe, tu je zadnji razlog, da mora v zadnjih letih slovenska duhovščina gmotno toliko trpeti.

Pri tem si upa zapisati »Jutro«, »da se skuša ljudstvo razburjati« radi sramotno nizkih plač duhovnikom. Kakor da ne bi država sama prevzela obvezne, da skrbi za duhovnika, ko ga škof posveti, kakor da ne bi država upravljala verskega zaklada prav zato, da bi Cerkvi dajala, kar ji gre! Ko pišemo o nizkih plačah duhovščine, povdarjamo, da se godi vnebovpijoča krivica ne samo duhovskemu stanu samemu, ampak vsemu našemu ljudstvu, ki plačuje ogromne davke, a mora gledati, kako mu hoče svobodomiselnost uničiti njegove župnije, zrastle iz stoletnih domaćih razmer, kako mu hoče razredčiti duhovniške vrste, ki so ga branile skozi stoletja pred tujcem in pred domačim oderuhom, ka-

ko hoče duhovnika samega zaznamenovati kot manj vrednega državljana.

»Jutro« člankar ne pozabi, samoposebi umljivo, škofijskih posestev in drugega cerkvenega premoženja. To nam daje priliko, da odkrito povdarimo, da smo za avtonomijo Cerkve. Dajte Cerkvi polno svobodo, vrnite ji, kar ji je bilo vzeto, pa hočemo katoličani sami urediti svoje razmere. Če mislijo svobodomiselnih stranke, da je za državo Cerkev samo breme, naj tu zagovarjajo svobodo, naj pustijo nam katoličanom popolnoma svoboden razmah. Ali mislite, da si ne bomo znali urediti svojih razmer, kot so jih znali katoliški Belgijci ali katoliški Francozi? Proti zaslužnjenju Cerkve, ki se kaže v slučaju duhovniških plač, pa bomo protestirali in bili boj do skrajnosti!

Mi smo trdno prepričani, da bo naše ljudstvo ta boj razumelo in da ne bo med zavvednimi katoličani nikogar, ki bi v tem boju ne vedel, kje je njegovo mesto. Prav tako smo uverjeni, da bo že sedaj naše ljudstvo v vsakem kraju na svoj način znalo najti pota, da vzdrži duhovščino njenemu stanu primerno. Račun svobodomiselnostev se bo pri slovenskem narodu tozadevno ponesrečil. Š.

Ninčić — mož
bodočnosti?

Beograd, 3. okt. (Izv.) Kralj je predpoldne v avdijenci sprejel dr. Ninčića. Ta zelo značilna avdijenca je trajala eno uro. Politični krogi so bili nanjo zelo pozorni. Zanimivo je, da je radikalna »Narodna Tribuna« priobčila uvodnik, v katerem govori o korifejah radikalne stranke. V članku se naglašja, da sta danes od vseh prvakov NRS ostala živa še samo dva Pašić in Jovanović. Od mladih, ki se uspešno vpeljujejo, je glavni dr. Ninčić. V političnih krogih se zelo komentira dejstvo, da dr. Ninčić ni obiskal Pašića za časa svojega bivanja v inozemstvu. Po zaključku dela Društva narodov se je takoj vrnil v Beograd, ne

da bi bil Pašića obiskal. Pred dnevi otvarjanja novega zasedanja postaja Ninčićeva osebnost vedno bolj predmet splošne pozornosti. Kakor je znano, pomenja Ninčić v političnih vrstah edino osebnost, okrog katere se more parlament zbrati na tak način, da bo s tem »dovoljno vse ljudstvo. Ninčić postaja vedno bolj aktualen. Pašićevi radikali ne gledajo tako simpatično na Ninčića baš radi vloge, ki bi jo mogel on prevzeti v današnjem političnem življenju. Četudi današnja avdijenca morebiti ni bila tega značaja, vendar je bila v političnih krogih povod za tako razmotrivanje.

Radikali proti rovarjenju Pribičevića.

Beograd, 3. oktobra. (Izv.) »Politični glasnik« za katerim stojijo, kakor se ve, vplivne radikalne osebnosti, prinaša uvodnik »Prečanska fronta«. V njem označuje odnose, v katere stopa NRS proti SDS, proti Pribičeviću pa posebej. Akcija SDS presega že vse meje močnosti in dopustnosti. Članek naglašja dve akciji Pribičevića. Eno, ki jo je vodil ob priliki zadnjega agitacijskega potovanja, drugo, ki jo vodi sedaj po agitacijskem potovanju. Ta druga akcija proti sporazumu je opasna za mir države. Pribičević se je z močjo vrget na to, da s prijatelji v radikalni stranki vrže vladi čimveč polen pod nožo. Slo je tako daleč, da bo vlada primorana v kratkem času zainteresirati se za njegove največje slučaje. Vlada je dolžna Pribičeviću in njegovim od-

vzeti možnost javnega in zakulisnega intrigriranja, razpihavanja plemenskih strasti in izpodkopavanja temeljev, na katerih počiva sporazum. Načelnik demokratske stranke mora razumeti, da mu je sporazum RR odzvel vlogo prvega politika v državi. Sporazum ga je privedel v nezdržljiv položaj, iz katerega ga ne morejo rešiti njegove napake. Vladna večina bi mogla presekati na najodločnejši način njegovo delovanje s sprejetjem zakonskih ukrepov proti njegovemu razdiralnemu delu in pisanju njegovega časopisja, ki smatra za glavno dolžnost razpaljevati plemenske strasti. Tak ukrep bi mogel imeti za posledico, da bi Pribičević ostal brez vsakega mandata v skupščini in da bi končno bil politično pozabljen. Pribičević bi moral s tem računati.

Pašić se izvrstno počuti.

Beograd, 3. okt. (Izv.) Prometni minister Radojević se je snoči vrnil iz Monte Carla, kjer je bil pri Pašiću. Izjavil je, da je Pašića našel v dobrem stanju. Sprememba klime je dobrodejno vplivala na Pašića. Počuti se nenavadno svežega in krepkega. Monte Carlo, ki je z griči obkrožen in ki ima blagodejno temperaturo, je Pašiću zelo ugajal, mnogo bolj nego Evians les Bains. Na Pašiću ni nobenega sledu boleznij več, vsaj vidnega ne. Dneve, ki so r . . . še na razpolago, bo prebil v Monte Carlu in se bo vrnil v Beograd 8. oktobra.

HSS - POLITIKI

Beograd, 3. oktobra. (Izv.) V Beograd je prispel Krnjević. Klub HSS je imel sejo, na kateri so razmotrivali položaj. Dr. Krajač in dr. Nikić sta odpotovala zvečer v Zagreb, medtem ko ostaneta Krnjević in Pavle Radić še dalje v Beogradu.

PROTI ANTIKATOLIŠKI PISAVI »SAMO-UPRAVE«.

Beograd, 3. oktobra. (Izv.) »Politični glasnik« naslavlja na »Samoupravo« članek radi njenega pisanja v pogledu katoliške Cer-kve. Poudarja, da »Samouprava« s svojim pisanjem preseneča javnost, da pozablja kot glavni organ glavne stranke v vladi na obveznosti, ki jih ji ta okolnost nalaga. Način, kako piše »Samouprava« o katolištvu, je škandalozen.

zen. Če jo čitate, dobite vtis, kot da čitate popačen masonski listič tretje vrste. Ali ve »Samouprava«, da jo čitajo tudi v tujini in da je vlada izjavila, da bo proti katoličanom vodila politiko, ki se nikakor ne strinja z brezobzirnim stališčem njenega glavnega organa?

POOSTRITEV MOSULSKEGA SPORA.

London, 3. oktobra. (Izv.) »Daily Telegraph« poroča, da je Turčija poklicala pod orožje štiri letniške rezerve. Na ta korak turške vlade je odgovorila Anglija s povečanjem na svoje sredozemsko brodogojstvo, da se koncentriira na bližnjem vzhodu.

SANKCIJE PROTI POLITIČNIM BEGUN-CEM V ITALIJI.

Rim, 3. oktobra. (Izv.) Vlada pripravlja zakonski načrt proti politikom, ki so ubežali v inozemstvo in razvijajo ondi propagando proti sedanjemu režimu. Prizadeti izgube italijansko državljanstvo, a njih premoženje država zapleni.

PODMORNICA »S 51«.

New York, 3. oktobra. (Izv.) Potapljači so ugotovili, da je potopljena podmornica »S 51« polna vode. Doslej so izveleli iz ladje štiri mornarje.

ZETEV NA OGRSKEM.

Budimpešta, 3. oktobra. (Izv.) Stanje Zetve v septembru je ogedno. Dvneka letina ne bo posebno dobra.

Vabilo na naročbo.

S 1. oktobrom se pričinja novo in zadnje četrtletje t. l. Tem povodom vabimo cenjene naročnike, ki jim s tem dnem poteče naročnina, da jo obnove najkasneje do 15. oktobra. S pravočasno obnovitvijo se izognejo neljubim posledicam ustavljanja.

Obenem prosimo vse cenjene somišljenike širom Slovenije, da opozore na naš dnevnik svoje prijatelje in znance, ki radi poletnega dela niso utegnili čitati vsakdanje izdaje. Še bolj ustregli pa bodo naši prijatelji, če mesto njih kar sami naroče »Slovenca« ali pa nam vsaj pošljejo njih naslove, da jim pričnemo pošiljati časopis na ogled. Potrebno nabiralne pole ter pošne položnice določimo vsakomur na zahtevo.

»Slovenec« z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec« velja za vse kraje v državi

za en mesec Din 20.—
za četrtletje Din 60.—

Sama nedeljska izdaja velja četrtletno 15 Din.

Uprava »Slovenca«.

Roparski napad pri
belem dnevu.

ROPARJI ODNESLI 350.000 DIN.

Včeraj ob 9 dopoldne sta v Senovcu pri Rajhenburgu prevzela rudniški inženir Franc Forges in rudniški uradnik Jernej Peterca 350.000 dinarjev za izplačilo delavcev v Raštajnu. Ko sta šla z denarjem proti Raštajnu, skočijo naenkrat iz gozda štirje moški z nape-timi samokresi. Dva roparja stopita k inženirju, dva pa k Peterci. Odzveli so jima vse denar in nato pobegnili. Peterca je spoznal enega napadalcev, ki je Fabijan Gršič, rojen leta 1892. v Zlataru na Hrvaškem, bivši predelavec pri premogokopu, zadnje čase pa je bil nastavljen kot minier v nekem kamnolomu v Rajhenburgu. Gršič je velike, močne postave, ovalnega obraza, temne polti, gladko obrbit, ima črne nazaj pošesane lase in govori hrvaški. Takoj po izvršenem ropu so z delavci preiskali ves gozd, a roparjev niso našli, pač pa je bilo po tleh raztresenega precej drobiža, ki se ga roparjem ni izplačalo nositi seboj. Vse varnostne oblasti se naprošajo, da pomagajo pri izsleditvi roparjev.

Konferenca v Locarnu.

Pariz, 3. oktobra. (Izv.) Uradno poročajo, da bodo Francijo na konferenci v Locarnu zastopali minister za vnanje zadeve Briand, ravnatelj političnega oddelka v francoskem vnanjem uradu Berthelot, pravnik Fromageot in tajnik veleposlaniške konference Massigli.

Pariz, 3. oktobra. (Izv.) Briand in Berthelot sta odpotovala v Locarno, kamor prideta v nedeljo. V nedeljo pride v Locarno tudi angleški minister za vnanje zadeve Chamberlain. V nedeljo popoldne se sestane Briand in Chamberlain.

Berlin, 3. oktobra. (Izv.) Včeraj zvečer je odpotovala v Locarno nemška delegacija. Nemčijo zastopajo kancler dr. Luther, minister za vnanje zadeve dr. Stresemann in ministerialni ravnatelj dr. Gauss, dr. Kempner in Kiep. Pomožno osobje nemške delegacije šteje okoli 30 oseb.

Bejn, 3. oktobra. (Izv.) V Locarnu je že vse pripravljeno za kongres vnanjih ministrov. Konferenca se bo vršila v vladni palači. Konferenca bo za razvoj svetovne politike velike važnosti.

Praga, 3. oktobra. (Izv.) Minister dr. Beneš odpotuje v ponedeljek v Locarno. Najprej se bo udeležil slavnosti ob priliki odkritja spominske plošče znanemu francoskemu učenjaku in velikemu prijatelju Slovanov Ernestu Denisu v Uinesu, potem pa pojde v Locarno.

London, 3. oktobra. (Izv.) Pri svojem odhodu iz Londona je Chamberlain rekel časnikarjem: »Želite mi dobro, toda ne pričakujte preveč.«

Boji v Maroku.

Madrid, 3. oktobra. (Izv.) Po današnjih poročilih so španske čete brez boja zaselele Aidir.

Beleške.

Kmetijska družba in dr. Zerjav. V »Jutro« je napisal dr. Zerjav člančič proti samostojnejem, ki gospodarijo pri »Kmetijski družbi« po svoji mili volji tako, da je celo demokracija postala neprijetna. Zavzema se za depolitizacijo »Kmetijske družbe«. Mi se z večino izvajanj dr. Zerjava strinjamo in zelo nas veseli, da slišimo tudi od te strani besedo »depolitizacija«, ki smo jo mi že davno poudarili, toda dogodki komaj preteklega leta, — da ne segamo nazaj — nas uče, da moramo biti silno previdni, če hočemo verjeti v iskrenost zgoraj navedenih besed.

O razkolu v SLS prinaša »Jutro« nova senzacionalna razkritja, h katerim (da ja ne bi kakšen njegov bravec nevarno zmaljal za glavo) dostavlja: »Slovenec« bo naravno naše informacije demantiral, a omajati jih ne more, ker so — avtentične. — Kajpak, da so avtentične. Kako bi mogle »Jutrovec« informacije o SLS biti druge nego avtentične? A še najbolj avtentičen je tisti pomisljaj, ki ga je »Jutro« postavilo pred to avtentičnost. Pa da bi mi to demantirali? Čemu pa to, ko je »Jutro« s to opazko že samo vse demantiralo! Pa »Jutrovec« informacije da bi omajati? Informacije se sploh ne morejo omajati, najmanj pa »Jutrovec«. Ne, mi jih hočemo rajši še »utrditi« (če se to sploh da), s tem, da jih povemo tudi našim bravcem in pristašem SLS, ki o teh zanimivih stvareh, ki se gode med njimi, nič ne vedo. Torej: V klerikalni stranki vre, med vodilnimi krogi obstoja velika napetost, med volivci pa splošna nezadovoljnost, krščansko-socialna struja se čuti povsod zapostavljena in se bo odcepila; pa tudi med duhovščino samo vre in se razpravlja o tem, da naj bi dr. Korošec kot načelnik stranke odstopil. Kandidata za to mesto sta baje dr. Kulovec in dr. Hohnjec. (Kako more »Jutro« pri taki avtentičnosti svojih informacij zapisati »baje«? To je čisto gotovo, ne pa baje!) Kakor se čuje, (kaj »čuje«? Res je!) ima odstopiti tudi tajnik SLS g. Gabrovšek, ki je postal zlasti pri ljubljanskih klerikalcih zelo neprijeten radi svoje samovoljnosti. (Zlasti pri ljubljanskih klerikalcih. To je zelo važno in da veliko misliti!) Močna opozicija se pojavlja tudi med klerikalnimi akademiki, toda dijaški pokret je bil dosedaj zadržan. Ni izključeno da bomo že v bližnji bodočnosti doživeli zanimive izpremembe v vodstvu klerikalne stranke. Dr. Korošec priraja sedaj sestanke duhovnikov, da bi preprečil grozečo »revolucijo«, a značilno je, da so ti sestanki zelo slabo obiskani. — Da, da, kakor dandanes povsod po svetu, tako je tudi v SLS vse narobe. In to je »klerikalna, verska« stranka, v kateri, kakor je »Jutro« že tolikrat povedalo, komandira duhovščina; pa je ravno ta duhovščina v njej tako rebelična. Ali je to prav, ali se to spodobi? Skrajni čas je, da napravi »Jutro« red v taboru SLS. Prosimo še takih informacij, da bo SLS vedela, kaj se vse pri njej doma godi. Sama itak nič ne vidi. In bo propadla, če je »Jutro« ne reši.

Fran Erjavec:

Socialno politične naloge občine.

Najbolj skeleča rana našega dosedanjega mladinskega skrbstva je pa vprašanje varuštva in rejništva. Res je, da imamo za vse to že zakone in naredbe, a kljub temu sta ti dve vprašanji danes pri nas dejansko v takem stanju, da se Bog usmili, kar ima navadno usodopolne posledice zlasti za nezakonske otroke in popolne sirote. Varuhi, ki bi se res intenzivno brigali za svoje varovance so vprav bele vrane, če bi se pa kdo rad, so pa njegove kompetence mnogo preozke in tudi potrebne podpore pri sodnih in upravnih

oblastvih navadno ne dobi, oziroma vsaj dovolj hitro ne, tako da je vsa institucija varuštva in današnji obliki dejansko zgolj pesek v oči. Temeljita reforma je tedaj nujno potrebna in sicer v tej smeri, da se zakonito vpelje tako zvano poklicno varuštvo. V vsaki občini bi morala biti uradno določena in kvalificirana oseba (v mestih uradnik, po kmetih duhovnik, učitelj, kak agilnejši upokojenec itd.), ki bi upravljala posle varuštva s čim obsežnejšimi pravicami in dolžnostmi, upravne stroške, ki bi nikakor ne bili pretirani, bi morala pa kriti občina, v kolikor ne bi zadostovali prispevki oseb, ki so eventualno po zakonu dolžni skrbeti za varovance. Pri nezakonskih otrokih (postopanje pri sirotah ali od staršev zanemarjenih otrokih — tudi ti bi namreč morali imeti varuhe — bi bilo analogno) bi se moral varuh pobrigati za otroka in mater po možnosti še pred otrokovim rojstvom tako, da ne bi nobeden izmed njiju trpel ob rojstvu pomanjkanja. Mati bi morala biti zakonito prisiljena povedati očetovo ime (tudi očetovo ime bi moral imeti otrok pravico nositi kakor na primer na Norveškem) in če je mati zadostno gmotno situirana, bi moral oče od vsega početka vsaj polovico vseh oskrbnih stroškov nositi, v obratnem slučaju pa vso do popolne preskrbe otroka, kajti starši so dolžni skrbeti za svoje otroke (šele če ti res ne morejo, je to dolžnost javnosti), ne pa kakor se danes dejansko godi, da mora čakati mati pogosto v najstrašnejši bedi mesece in mesece neredko celo leto in še več, preden se ji prisodi 50 do 100 dinarjev mesečnih prispevkov ali pa tri do štiri tisočake enkratne odpravnine, če je pa brezvestni oče količkaj uporen, pa pogosto še teh nikoli ne vidi in tudi nikogar ni, ki bi ga k temu z vso energijo prisilil. Ogromna večina nezakonskih mater si navadno sploh ne more in ne zna poiskati pravne pomoči, (ki jo določa že ces. naredba z dne 12. X. 1914.), zato bi jim morali poklicani varuhi že glede na ubogega otroka iz lastne iniciative preskrbeti vso zaščito in vso pomoč zakona ter varovati potem njih interese in nadzirati s sodelovanjem vseh drugih činiteljev njih vzgojo in vzgojo prav do popolne življenske preskrbe, ne pa kakor je danes, da morajo prenašati že od prve detinske dobe vse bridkosti nekakih izobencev. Roko v roki s podrobno in smotrno urejenim varuštvom pa mora iti seveda tudi moderno urejeno rejništvo. Rejništvo je bilo doslej pri nas navadno vprav pridobitni posel in rejenci pogosto objekt najbrezvestnejšega izkoriščanja, kar je treba brezobzirno odpraviti. Edino primerno mesto za otroka je pri materi in le kjer to ni mogoče, se mu mora preskrbeti druga najprimernejša rodbinska vzgoja, dočim so različni domovi le skrajno zatočišče. Rejenci morajo pa seveda ostati v stalni evidenci varuha in zdravnika, ki morata skrbno čuvati njegov dušni in telesni blagor.

H koncu bi se dotaknil le še podpiranja otrok z denarjem in z blagom. Danes smatra pretežna večina občin, da je izvršila že več kot svojo dolžnost, če dovoli za otroka malenkostno redno mesečno denarno podporo, ne briga se pa niti najmanj, kako se ta denar uporablja, radi česar se vrše s tem pogosto tudi največje zlorabe na račun ubogih otrok, ki se ne morejo in ne znajo pomagati. Res je, da je denarno podpiranje najenostavnejše in pogosto tudi neizogibno, toda kjer je le mogoče, naj bi se namdomestilo s podpiranjem v blagu, tako, da bi podpiranec neposredno prejemal obleko, hrano (v dnevnem zavetišču) itd. Zlasti je neizogibno to pri podpiranju otrok siromašnih, a pravno defektnih staršev, kjer se prepogosto dogaja, da n. pr. malopredni oče otrokovo podporo še toplo zapije. Podobne zlorabe se vrše še v najrazličnejših drugih oblikah, ki jih je mogoče preprečiti le tedaj, če ima občina potom svojih organov (različnih varuhov) podpirance v čim intenzivnejši in neprestani evidenci ter skuša v vsakem slučaju takoj že v kali onemogočiti

vsako zlorabo. Z golim podpiranjem občina še niti od daleč ni izvršila kake svoje dolžnosti, kajti to je le sredstvo, dočim je cilj v tem, da s čim najboljšo dušno in telesno vzgojo in preskrbo pripelje otroka, za katerega je ona v kakršnikoli meri in obliki dolžna skrbeti, do primerne in poštene življenske eksistence.

Slejkoprej bo pa našla občina pri izvrševanju teh svojih dolžnosti najlepšo podporo tudi v zasebni organizirani in neorganizirani dobrotelnosti, kajti ljubezen do bližnjega in krščansko usmiljenje sta kljub zmaterializirani dobi, ki jo preživljamo, še vedno činitelja, ki ustvarjata prave pravice čudeže. Vse javno in zlasti občinsko mladinsko skrbstvo bi se moralo zato v čim največji meri oprati tudi na te faktorje, da se čim bolj prepreči birokratizacija mladinskega skrbstva, ki je smrt vsakega globljeja socialno-političnega dela, a prvo in osnovno poglavje socialne politike je mladinsko skrbstvo.

(Konec prvega oddelka.)

Zakaj kupujejo vsi čevlje in nogavice samo pri »VOIKA«, Krekov ?
trg 10, I. nadst.

Katoliški vestnik.

»KATOLIŠKI MISIJONI«.

Splošen misijonski list. Tudi glasilo Družbe za širjenje vere. Izdaja misijonišče pri Domžalah. Izhaja v začetku vsakega meseca. Letnik se pričenja z oktobersko številko. Naročnina letno 12 Din (izven Jugoslavije 16 Din). Naroča se v Ljubljani, Tabor 12.

Kdor se ni imel v rokah tega lista in ga prebira, mu je težko povedati, kaj je ta list. Je namreč cela vrsta ljudi, ki si pod besedo misijon predstavljajo ali misijone, kakor se vršijo po naših župnijah ali pa bolj ali manj verjetne dogodivščine o zamorčkih. Ni jim znano, da je misijonsko udejstvovanje katoliške cerkve udejstvovanje tistega velikega verskega in kulturnega poslanstva katoliške cerkve na svoji periferiji, da pridobiva novih članov in tako prestavlja mejnike božjega kraljestva na zemlji vedno dalje in dalje. In prav o teh bojih za širjenje božjega kraljestva na zemlji pišejo »Katoliški misijoni«. Poročajo o zmagah, poročajo o trenutnih porazih, poročajo o junakih; popisujejo pa tudi dežele in življenje tujih narodov.

»Katoliški misijoni« so res katoliški. Poročajo namreč o celotnem svetovnem misijonskem delu, kolikor je to pač v malem obsegu mogoče; vendar tako, da dajo glavno besedo slovenskim misijonarjem in misijonarkam, ki jih srečamo skoro po vsem svetu: na Kitajskem (največ), v Indiji, v Afriki in v Ameriki. Če »Katoliški misijoni« ne bi ničesar drugega storili kakor samo to, da so potegnili iz pozabljenosti junake naše krvi, razkropljene po daljnem tujem svetu, bi storili dovolj. Njihov pomen za versko, socialno in umsko vzgojo našega naroda samo mimogrede omenimo, ki je toliko večji, ker je list že možno razširjen.

Zanimivo je, kako piše o slovenskih »Katoliških misijonih« eden najbolj razširjenih in čislanih katoliških listov sveta »Irish Catholic«: »Novi jugoslovanski časopis »Katoliški misijoni«, ki izhaja v Ljubljani v Jugoslaviji, ... jasno priča o energiji in podjetnosti jugoslovanskih katoličarov, ki si sami zastavljajo misijonska vprašanja zadevajoča vse katoličane... Njegovi izdajatelji vidno nameravajo napraviti svoje podjetje kozmopolitično.« Angleški misijonski letopisi pa pišejo o »Kat. misijonih«: »... Da je izdajatelj objel v svoj delokrog svetovno misijonsko polje, je z ozirom na omejen prosor, ki mu je na razpolago, pravo literarno junaštvo. Oblika tega glasnika je silo lepa in krasen umetniški ovitek s svojo

risbo, predstavljajočo poraz poganstva, dela publikacijo posebno okusno... Tudi slike so kozmopolitične in zavzemajo ozemlje od Afrike do Japonske... Tako zavzema najmlajša katoliška država tudi svoje mesto med misijonskimi narodi...«

Pred seboj imamo pravkar izšlo 1. številko tretjega letnika. Pri vsej dosednji dovršenosti se zdi, da se je list zopet izpopolnil. Na uvodnem mestu poudari na podlagi indijske pripovedke misijonsko dolžnost. Sledi kratak pregled prav nič sijajno izvedenega misijonskega dela na Filipinih. Nadaljujejo se tudi priljubljena poročila Slovenke s. Ksaverije Pirc iz Bangkoka (Zadnja Indija). Objavljena so pisma misijonarja p. Kereca, p. Avbelja in zopet s. Ksaverije (iz Svatova). Med »Raznim« je več kratkih zanimivosti. Čisto nekaj novega je sestavek »Spanija in misijoni« izpod španskega peresa za »Katoliške misijone«. Sledi kratak misijonski pregled in Društveni vestnik. Na ovitku se pričena nova povest »Če kliče Gospod.« Na zadnji strani ovitka je zelo okusna reklama. — Vzemi, beri prepričaj se!

Brezkonkurenčne cene

v zimskih ulstrib in oblekah, dežnih plaščih in vsakovrstnih oblačilih Vam nudi

JOS. ROJINA — Ljubljana.

Razpis nagrad.

Dijaško podporno društvo v Ljubljani razpisuje za kupovalce svojih srečk sledečih sedem nagrad:

1. Nagrade v znesku 100 srečk efektne loterije za najduhovitejše odgovore na vprašanje: Kaj študira študent, ki ga vidiš na srečki naše loterije? Za najboljši odgovor se dobi 50 srečk, za drugi 30 srečk, za tretji 20 srečk.

2. Nagrade v iznosu 100 srečk za sestavitve najduhovitejšega stavka iz besedila naših vsebine; vsi samostalniki v njem pa morajo biti imena dobitkov, druge besede se zbirajo poljubno. Najboljši stavek dobi 50 srečk, drugi 30, tretji 20 srečk.

3. Nagrado v gotovini 1000 kron za tistega, ki ugane, kdo bo dobil glavni dobiček, Fordov auto. Uganiti je treba le poklic. Če bo več pravih rešitev, odloči žreb.

Čas za tekmo je do 30. novembra 1925.

Odgovore bo presojal odbor, sestavljen iz dveh odličnih slovenskih pisateljev in iz zastopnikov loterijskega odbora. Duhovite, rešitve, zlasti pa nagrajene, bomo z imeni rešiteljev objavili v »Slovenec«.

Nagrade za prva dva odgovora bomo poslali 6. decembra — za Miklavža! Tretja nagrada pa se izplača po izvršenem žrebanju, ko bo izid znan.

Pogoji. Rešuje lahko vsak, kdor je kupil dve srečki Dijaškega podpornega društva. Da bo odbor mogel to kontrolirati, naj vsak reševalec navede številki svojih dveh srečk.

Rešitve je pošiljati na naslov: Dijaško podporno društvo v Ljubljani, Akad. dom, Miklošičeva 5, kjer se dobe tudi srečke in vsa pojasnila za loterijo.

Odbor Dijaškega podpor. društva.

Ali si že bil

v tej trgovini, kjer se prodaja po tako znižanih cenah trpežno blago? Se ne — torej beri in pojdi pogledat! — Srajce, trpežne, lepe od 36.— Din naprej; spodnje blače iz boljše kotenine, od 26.— Din naprej; otroške oblečke 24.— Din. Rujava kotenina po 8.— Din, blago za moške obleke 49 Din. — Prepričaj se takoj, če je res vse to v trgovini

TOMŠIČ — LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 38, nasproti Mencingerja

Beneški festival.

Mednarodna družba za sodobno glasbo je letos v začetku septembra priredila svoj tretji mednarodni festival za komorno glasbo, ki se je vršil v Benetkah. Udeležili so se ga vodilni nemški, angleški, francoski, ameriški, italijanski, španski, madžarski, ruski, češki in poljski muziki in interpreti ter številno mednarodno poslušalstvo, med njimi tudi nekaj Slovencev. Festivali Mednarodne družbe imajo značaj nekih svetovnih glasbenih revij, tekem, svetovnih glasbenih razstav, ki pokažejo malone v popolni meri smeri in stremljenja glasbe. Zato je potrebno, da zberemo odmeve z letošnjega festivala, da pogledamo in primerjamo.

Resimirati uspehe festivala ni lahka stvar, ker si poročila tu- in inozemskih listov tako zelo nasprotujejo. V enem izmed najuglednejših nemških listov »Berliner Tagblatt« piše neki dr. L. Schmidt, da pomeni beneški festival naravnost »izjavo moderne, da je bankrotirala. Neutravno in zraven še tako zelo muzikalno občinstvo«, pravi Schmidt, »kakor so Italijani, se ne pustijo terorizirati. Slabost moderne produkcije, absolutno pomanjkanje ustvarjajočih impulzov se pač ne da kar tako zatajiti. Zato naj se znore, ti hipermoderni, da jih bo prej konec!« Tako nekako piše B. T., veliko glasov v Nemčiji in po drugod, posebno v Franciji, je podobnih in bogme manjšina trdi narobe o uspehih beneškega festivala. Gotovo je dvojje: prvič, da je vsaka

moderna struja starinom trn v peti in drugič, da današnje moderne glasbe ni mogoče obsojati z vidikov, ki so veljali za dosedanja in staro glasbo. Gotovo pa je še eno in to je dejstvo, da naš čas, ki je v drobju bolan in se že poldrugo stoletje zvija v eklekticizmu; morda res ni zmogel ustvariti kaj velikega in trajnega na duševnem polju, saj, kdo se danes še briga za umetnostne dobrine, če ni ravno umetnik ali sestradan študent?

Da izluščimo iz vseh teh subjektivnih in tendencioznih enostranskih poročil o festivalu, kar se da izluščiti:

Francijo so zastopali na festivalu G. Faure, Maurice Ravel, Albert Roussel, Artur Honegger in Jaques Ibert. Faurejevemu vokalnemu ciklu »L'horizont himérique« očitajo suhoparen akademizem, Ravel je baje razočaral z čisto artističnim kosom »Tzigane« za violino in klavir, pri Rousselu hvalijo ob njegovih »Joueurs de flute« predvsem interpreta, tudi ljubljancanom znanega flautista Fleuryja. Prianje sta našla od francoske produkcije le Hoheneggerjeva celosonata v interpretaciji Španca Cassadosa in baje genialni začetki mladega Iberta.

Nemcu Schulhoffu so pomagali do uspeha Zikovič, ki so danes svetovni mojstri velikega slovesa, benečanski kvartet je izvajal Buttingove skladbe, A. Schnablova klavirska sonata je izzvala po svoji »drzni in izzivajoči atonalnosti« žvižgajoče ogorčenje, Schönbergov kakor pravijo, izumetničeni, literarni artizem, je komaj ušel odklonitvi, pač pa je odnesel

priznanje Hindemith za prvi stavek svojega klavirskega koncerta z orkestrom. Erih Korngold ni napravil nobenega vtisa.

Angleži in Amerikanci so se kakor vedno na tem polju pokazali za »nemuzične« ljudi. Ralph Williams je dal izvajati narodno dišečo »Merciless beauty« v staroangleškem madrigalskem stilu, Kalifornijec Eichbein je učinkoval z impresionistično pestrostjo in efektno instrumentacijo »Nocturnal impressions of Peking« in »Corean sketch«, Brazilijanec Hektor Villa-Lobos s svojimi pesmimi ni napravil nobenega efekta, nasprotno pa se je godilo New-Yorčanu Gruenbergu, ki je uvedel v mednarodni komorni festival — jazz. The Daniel jazz so izvajali in Amerikanke so baje vriskele. Stvar je na drugi strani izzvala ogorčenje. In vendar ni čudna ta »hipermoderna ljubezen za ritem, danes se niti Hindemith niti Ravel ali kdo drugi izmed veličin ne sramuje pisati shimmyjev. Skladatelj Rugglesa so izžvižgali, ker je napisal »ein misstöniges Blödsinn« (B. T.)

Italijani so dali Monteverdijevo sonato na koral, Benečana Vivaldija Concerto grosso in Marcellovo sonato za flauto in klavir, ki so po svojem stilu napravile velik vtis; najnovejšo smeri glasbe se oklepajo baš renesanse in barmoka. Danes je padel vertikalni način in se je uveljavila polifona glasba, zato naslon na stare. Od modernih Italijanov so dali godalni kvartet Maria Labroca, ki kaže ljubezen za ritmično-tematično monotonijo. Kritika ga je razmeroma pohvalno sprejela, Malipierowian

»Stagioni italiche« pa pravijo, da jim je pevka pomagala do efekta.

Rusko glasbo je zastopal Igor Stravinski, ki je sam igral svojo najnovejšo klavirsko sonato, ki je »igra tonov brez sentimenta, podajna trdo in metronomski suho«, ki pa v ostalem diši po Bachu (!). Zmerjajo ga, da ni ničesar novega iznašel to pot, in da je z bachovstvom napravil svojo toli cenjeno originalnost. Ruski žid Feinberg »resen in globok muzik, je dal eruptivno, strastno, nervozno in prepsidal eruptivno, strastno, nervozno in prepsidal za Jude. Ostali Rusi se niso pokazali.

Čehi so predstavili Vypalekove pesmi in logizirano glasbo, ki je baje navdušila poslušalce, ki so učinkovale s češkimi koloriti in ritmom. Křenek in Petyrek topot nista nastopila; v Donaueschingenu, na enem prejšnjih festivalov sta si pridobila svetoven sloves. Poljaki so pokazali godalni kvartet Szymanovskega, v katerem je pisan Scherzo za violino I v A-, za II v Fis-, za violo v Es- in za celo v C-duru, kar se je nekim kritikom neizmerno zamerilo. Drugi zopet trdijo, da ima kvartet »plemenito formo« (jeli veš sedaj, kakšno formo ima?) in da se odlikuje po pesri barvnosti in »sugestivni emocionalnosti.«

Takole pišejo ti strašni »kritiki« in strešajo na papir svoje »vtise« in dozdevanja in nepristna prepričanja, stvar bogvekakšna je v resnici. Kar se da o uspehih festivala objektivno prepoznati iz teh kritik, je tole.

Stare vertikalne, impresionistične muzike je v velikem svetu že konec; danes velja za

Dnevne novice.

Koroški dan — 10. oktober.

Cujete kljice koroške bede?
Bratje, odprite srce in roke,
naj Gospasveti in Zilja to ve,
da nismo rekli še zadnje besede.

Da nismo rekli še zadnje besede, naj svedoči 10. oktober. Združimo se ta dan v eni sveti misli na zaslužjeni Korotan. Bratje! Jugoslovanska Matica Vas še v zadnjem trenutku poziva, da storite vse, da dostojno manifestiramo ta dan za naše brate onstran Karavank. Naša resna manifestacija naj jim bo v dokaz in vzpodbudo, da vztrajajo v svoji borbi za obstanek in v borbi za najdražje, kar poseduje človek — v borbi za svoj materin jezik. Stavimo vsi svojo dolžnost, da bo koroški dan 10. oktobra čim lepše uspel.

Škofljska kronika. Umeščena sta bila dne 1. oktobra t. l. Jožef Volc, duh. svetnik in župnik na Rovih, na kanonikat pri ljubljanski stolnici in Jožef Gnidovec, župnik v Sv. Križu pri Litiji, na župnijo Podlipa v vrhniški dekaniji; Leopold Erzín, beneficijar v Smartnem pri Litiji, je bil imenovan za nač. župnega upravitelja v Sv. Križu pri Litiji.

Duhovniške vesti s Koroškega. Župnija Brdo na Zili dobi dobi za provizorja g. Blaža Wölfla, Zvabek na kaplana Franca Katnika.

Protest proti ukinitvi oddaje doklad cestnim odborom vložiti »Županska zveza«, ker se davkoplačevalci ne morejo strinjati z odredbo finančnega oblastva, da se cestne doklade pobirajo, pa ne odpošiljajo na pristojne zastope. Istotako je »Županska zveza« sklenila, da protestira tudi proti vpeljavi cestnega kuluka, ker se ceste lahko popravljajo v Sloveniji s prispevki, ki jih plačujejo v ta namen davčni obvezanci.

»Županska zveza« je imela preteklo nedeljo v Krašnji setanek županov in občinskih odborovk tamošnje okolice. Dasi je bilo silno neugodno vreme, vendar se je tega sestanka udeležilo prav lepo število zastopnikov dotičnih občin. Vsi so pazno sledili nazornemu razmotrivanju načelnika g. Stanovnika, kako je vršiti posle občinskega urada. Brezdvomno bo ta sestanek rodil dober sad, zato bi bilo le želeli, da se obč. zastopniki povsod v polnem številu udeležijo tečajev, ki bi se utegnili vršiti v kratkem.

Gospodarsko-socialni tečaj v Kamniku. Kakor smo že poročali, se vrši dne 11. oktobra 1925 v Kamniku gospodarsko-socialni tečaj za Jante in može iz Kamnika in okolice. Začetek je točno ob 8 dopoldne v Kamniškem domu. Govorili bodo gospodje dr. Mohorič, dr. Basaj, dr. Gosar in tajnik Gabrovšek. Može in fante iz mesta in okolice prosimo, da se predavanj gotovo in redno udeležujejo.

Ravnateljstvo splošne bolnice v Ljubljani ponovno opozarja, da je zaradi neznesne prenaplnjenosti vseh zavodov za umobolne mogoče sprejemati v opazovalnico le najnujnejše slučaje in da proti nevarnosti, da bi se morali sprejmi sploh sistirati, ako se ne bo upoštevalo to opozorilo.

Delavska mladinska organizacija »Krekova mladina« se je ustanovila dne 27. m. m. v Kočevju. Pristopilo je lepo število članov. Centralo je zastopal njen predsednik, ki je v lepih besedah podal smernice in pota organizacije. »Krekova mladina« se lepo razvija, kar znači njen uspeh.

Belgrajsko pismo. V včerajšnjem članku pod tem naslovom je v četrtem odstavku, tretji vrsti pomotoma izostal stavek: »Pred dnevi se je vrnil v Belgrad tudi Svetozar Pribičević.« Začetek dotičnega odstavka se mora tedaj gla-

siti: »Od poslancev se nahaja v Belgradu največ Davidovičevih demokratov in radikalov. Davidovič sam se te dni vrne v Belgrad. Pred dnevi se je vrnil v Belgrad tudi Svetozar Pribičević. Radi neprestane agitacije je mož silno shujšal. Vidi se mu na obrazu, da mu je težko, ko ni več minister itd.«

Šolska poslopja so prešla v last države. Šolska upraviteljstva so dobila odlok velikega župana, po katerem ima le veliki župan pravico razpolagati z uporabo šolskih poslopij. Doslej so bila šolska poslopja last občin, zato se nam čudno vidi, kako je mogoče izdati tak odlok. Predvsem se nam to vidi čudno za stara šolska poslopja, ki niso več v rabi za šolske namene. Prej so kar avtonomno pripadla v upravo in v uporabo občinam.

Izpitni iz stenografije za srednje in njim sorodne strokovne šole sta napravila pred ljubljansko izpraševalno komisijo dne 3. okt. t. l. Slavoj Bolhar, učitelj v Mostah, in m. Terezija Pöck, učiteljica v učiteljsku v škofjeloškem samostanu, in sicer oba z odliko.

Podružnica Jugoslovanske Matice v Kranju priredi z ostalimi kulturnimi in prosvetnimi društvi v Kranju kot manifestacijo o priliki petletnega koroškega plebiscita v soboto, dne 10. oktobra t. l. ob pol 9 zvečer akademijo v novih čitalniških prostorih Narodnega doma. Drugi dan v nedeljo dopoldne ob 8—12 pa cvetlični dan s prodajo cvetic in primernih znakov in prid »Jugoslovanske Matice«. Spored akademije vsebuje poleg nagovora in deklamacije pevske in orkestralne točke, ki jih izvajata čitalniški moški in mešani zbor ter orkester na lok. Sobotno manifestacijo zaključuje spominu primerna živa slika, nakar se vrši istotam v spodnjih telovadnih prostorih družabna zabava.

Organizacija absolventov strojne delovodske šole je imela svoj ustanovni občni zbor 20. m. m. ter je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Dobovišek Mihael; podpredsednik Gabrovšek Josip; tajnik Zupančič Otmar; blagajnik Dolinar Vekoslav; ter nadalje Anžič Vinko, Breskvar Ivan, Pleš Josip, Treven Rudolf, Kovač Franc, Novak Alojzij, Cimperman Jakob, Kralj Miroslav, Belič Franc in Pogarčar Jakob. Sedanji odbor je torej sestavljen iz vseh absolviranih letnikov ter jamči za vztrajno delovanje in procvit in razširjenje organizacije, katera ima namen gojiti družabnost in polom časopisov ter letakov ostati v stiku s svojimi člani, podpirati in ščititi njih skupni in posamezni interes, tako samostojnih mojstrov, kakor tudi v vseh strokah zaposlenih absolventov kot poslovodje, teh. uradnikov itd. v državnih in zasebnih službah, v katerih v popolnem obsegu tudi posreduje. Da bo organizacija mogla vso to nalogo izvršiti, se pozivljajo vsi absolventi strojnih delovodskih šol, kateri še niso člani, da vpošljejo čimprej izjavo za pristop z naslovom na tajništvo organizacije absolventov strojne delovodske šole v Ljubljani, Kopalniška ulica 1.

Iz Tržiča. Po preteku petih mesecev se je vendar enkrat vršila seja tržiškega občinskega odbora 29. septembra t. l. Seja je bila izredne važnosti. Iz županovega poročila smo slišali, da je vložena prošnja za priklonitev vasi Slap in Bistrica k tržiški občini še vedno nerešena. Kakor hitro pa bo ta prošnja rešena, pa se proglasi naš trg za mesto. — Pri letošnjem ljudskem štetju se je ugotovilo, da ima Tržič 2908 prebivalcev. — Občinski proračun za leto 1925 še vedno ni potrjen od velikega župana. Liberalno socialistična večina je sklenila povšitati občinske doklade na pridobnino od 300 na 480 %. — Občina vzame v najem hišo g. Fr. Deca za mesečnih 2000 di-

narjev. V to hišo se preseli sodnija in orožništvo, kasneje pa seveda tudi občinska pisarna. — Najame se posojilo 150.000 Din pri Krajski mestni hranilnici po 8 % za popravo klavnice in napravo hladilnice v klavnici. Velikanske vsote požira ta klavnica, prebivalstvu pa ne nudi nobene koristi. Dokler se mesarji ne bodo naveličali doma pobijati goved in pa dokler bodo imeli tako dobra zaslonbo v občinskem odboru, se klavnica gotovo ne bo obrestovala, pač pa bo še vedno potrebovala visoke vsote in globoko segala v občinsko blagajno. Za to posojilo pa mora občina zastaviti obč. doklade ali pa kakšno drugo posestvo. — Soglasno je bil sprejet predlog g. Lajovica, da se protestira pri finančni delegaciji, ker ta ne dopušta izplačevati občinskih doklad. Tudi g. župan je pozdravil ta predlog. Po prehudem zavzemanju za centralizem prihaja spoznanje in glavobol. — V tajni seji pa je bilo rešenih več prošenj za domovinstvo. Istotako se je nakazala podpora tistim, ki so jo v resnici potrebnji.

Kresnice ob Savi. V nedeljo, dne 27. septembra 1925 se je vršilo pri nas slavje odkritja spominske plošče v svetovni vojni padlim vojakom. Po celotedskem deževju se je začelo v nedeljo zjutraj nebo jasni, obzorje čistiti in jesensko solnce je posijalo na ta skriti kotiček slovenske zemlje in osvetilo umirajočo prirodo, dvignilo naša srca, a naše obraze so orosile solze. Že rano so se zbirali Kresničani, vaščani šestih okoliških vasi, Ribčani in Hočičani pred cerkvijo, kjer je bil postavljen ličen oder, okrašen z zelenjem, dočim je iz cerkvenega stolpa plapolala zastava v bel solnični dan, obdana s črnim pajčolanom. Ob 10 dopoldne je celebriral bivši vojni kurat gospod Bonač sv. mašo in med službo božjo opravil darovanje za preostanek stroškov spominske plošče. Po sv. maši je pred cerkvijo zapel moški zbor nagrobno »Vigred se povrne«, nakar je šolska mladina deklamirala več slavju primernih pesmi. Gospod Špunt je imel slavnostni govor. Po govoru so odkrili ploščo in zbor je zapel Prelovčev »Doberdoba«. Gospod Bonač je orisal trpljenje slovenskih mož in fantov na bojnih poljanah, domači g. župnik je opravil na mestu »Libero« za padle. Zahvaliti se moramo ob tej priliki gospodu župniku Dolinarju, slavnostnima govornikoma, pevskeemu zboru in zlasti pa ondočnemu pevovalcu gospodu Zupanu in šolskima upraviteljicama, ki sta tako lepo naučili mladino deklamacije.

Pozni zarod. Na vili g. veletrogovca Kunstlja na Vrhniki je še eno polno gnezdo mladih lastovk. Pred par dnevi so prvokrat sfrčale iz gnezda. Kljub slabemu vremenu in vabi tovaršic je stare pridržala skrb za mladiče v domačem kraju. Zdej vadita pridno mlade v letanju za dolgo pot v goriko Afriko. Ali jo bodo dosegle?

Razpis službe organista. Na Razborju pri Zidanem mostu je služba cerkovnika in organista takoj nastopiti. — Reflektanti naj se zglase pri žup. uradu.

Bolečine v želodeu, tiščanje, bel jezik, slaba prebava se naglo odstranijo z rabo naravne »Franz-Josef-grenčice«. Specialisti za boleznj na prebavilih izjavljajo, da se mora »Franz-Josef« voda najtopleje priporočati kot zelo uporabno domače sredstvo. Dobite jo v lekarnah in drogerijah.

Ali prodaja Vaš trgovec tudi priznana milo »Gazelac«? Ako ne, tedaj zahtevajte, da ga takoj naroči. Milo »Gazelac« ima dobre lastnosti, da je pranje z njim naravnost užitek.

Zadnje novosti damskih klobukov priporoča Angela Pekolj, modistinja, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12. 6579

Nekdanja škofova vinska klet toči pristen dalmatinski mošt.

Obleke, dežne plašče

POVRŠNIKE, RAGLANE itd. za gospode, dečke in fante kupite najceneje v naši detaljni trgovini na Erjavčevi cesti št. 2 (nasproti Dramskega gledališča). — Konfekcijska tovarna

FRAN DERENDA & CIE., LJUBLJANA
Brezkonkurenčne cene! — Dobro blago in solidna postrežba!

Iz Ljubljane.

Zlato poroko praznujeta danes g. Karel Pollak, znani ustanovitelj firme C. Pollak, najmodernejše opremljene tovarne čevljev in usnjenih izdelkov, ter njegova gospa soproga. Redek dogodek se proslavi skupno s poroko najmlajše hčerke g. Pollaka, ki se poroči v sredo dne 7. oktobra z g. dr. Miličičem iz Splita, ki je eden najdelavnejših kulturnih delavcev HPS v Dalmaciji. Naše prisrčne čestitke!

Slov. glasbeno društvo »Ljubljana« pozivlja svoje članstvo, da se polnoštevilno udeleži slavnostnega koncerta bratskega društva »Ljubljanski Zvon«.

Na ponedeljkovem koncertu pevskega društva »Ljubljanski Zvon« nastopi društveni moški zbor, ki zapoje za uvod štiri Adamičeve najnovejše moške zbere, komponirane na belokranjsko narodno besedilo. Izmed teh je Mara v jezeru s sopran-solo in Lucipeter ban z bariton-solo. Tem moškim zborom sledijo štirje Premrlovi ženski dvospevi s spremljevanjem klavirja. Po odmoru se prvokrat javno izvaja Adamičeva narodna balada Vragova nevesta. Dalje dva Adamičeva mešana zbora in pa Komelov psalm. Pri koncertu sodelujeta gg. Štritof in Svetel, vse solo točke pojo zborovi člani. Spored je nadvse skrbno sestavljen in je na taki umetniški višini, da dela čast nam vsem, prav posebno pa še društvu, ki absolvirva s tem koncertom svoj 42. koncert. Za koncert vlada v našem mestu veliko zanimanje. Občinstvo opozarjamo, da so vstopnice cel dan v razprodaji v Matični knjigarni, od 7. ure zvečer dalje pa v veži pred Unionovo dverano. Vstopnic je še dovolj na razpolago, občinstvo pa prosimo, da si jih po možnosti kupi že v predprodaji.

Krekova socialna šola se otvori v ponedeljek dne 5. t. m. ob pol 8. uri zvečer v prostorih Jugoslovanske Strokovne zveze na Starem trgu. Pričakujemo, da se zbero ob tej priliki v obilnem številu vsi, ki so željni solidne socialne izobrazbe na krščanskosocialnem temelju. Zlasti naj služi naši mladini, da se seznanj z vsemi panogami socialnega znanja, da dobi vzpodbude za praktično socialno delo in poglubi v najbolj pereča vprašanja naše dobe.

Vodstvo v razstavi portretnega slikarstva. Danes vodi g. dr. Mesesnel. Vabimo zlasti one, ki si razstave še niso ogledali na obisk in ž njimi tudi vse druge, ki se razstavo že videli. Spričo obširnosti razstavljenega materiala enkratni obisk ne da več kot splošen zunanji vtis; umetnostna in kulturno historična plat s tristoletnimi razvojnimi fazami pa nudi pravi užitek in razumevanje šele z večkratnim ogledom. — Drugi spopolnjeni natis kataloga se dobi pri blagajni in prosimo kljub vodstvom obiskovalce, da si ga nabavijo, ker ima trajno vrednost.

Rekodelski dom. Pevski zbor ima redno vajo v torek dne 6. t. m. in v četrtek 8. t. m., obakrat točno ob osmi uri zvečer. Kdor se želi izobraziti v petju pod večim, strokovnim vodstvom, naj gotovo vstopi v zbor. Izvežbani dobri pevci pa ne morejo boljše porabiti svojega daru, kakor da se v izpodbudo drugih redno udeležujejo vaj in pripomorejo, da se zbor dvigne še do večje popolnosti. Na svidenje to-

zveneč nič. Atonalna muzika polpretekle, takozvane ekspresionistične smeri, ki so ji očitali »deformiranost« po analogiji istodobnega deformizma v slikarstvu, je tudi v razkroju in se pretvarja v drug glasben stil. Kakor se da to danes formulirati, bo to zopet vodoravna, polifona muzika s strogo formo, približno podobno staremu koralu ali renesančni in zgodnjebaročni muziki, h kateri se je danes glasbeni svet naenkrat zopet zastremel kot k idealu. Eksotična ritmika in barvenost se trajno umikata nekemu primitivizmu, ki se kaže v enostavnoskladnih kompozicijonalnih oblikah, ki hočejo biti same v sebi zaključena celota, neodvisna od poslušalca in njegovih čustev.

Čuti se nastopanje povsem nesentimentalne dobe, ki bo upoštevala le objektivne dobrine in znanstveno nujnost v umetnosti neizprosno logiko formalističnega stila. Je to reakcija na oni tako subjektivni in individualistični povojni čas, ki je rodil separatizem in nebroj stilnih — izumov — enodnevnikov. Da, svet plava nasproti dobi, ki bo kolektivno in objektivno mislila.

Pri nas so se pokazali začetki te dobe najprej v znanosti, potem majhen simptom na glasbenem polju pri Kogoju, v slikarstvu pri Pilonu in v zadnjih delih Kraljev. Kar se tiče velike Evrope, pa začudi dejstvo, da Francozi v Benetkah niso bili več vodilni umetniki Evrope, kar so bili zadnjih dvesto let. Mari bodo prevzeli njihovo vlogo sedaj Rusi ali nemški sever?

Na versko-etnološkem kongresu.

Roma 2. sept.

3.) je bila posvečena razpravljanju o bogovih odrešenja pri primitivnih narodih. Neutrudljivi in neizčrpn etnolog d'une exceptionalne kompetence kot ga nazivlje Pinard, W. Schmidt je govoril, kako kulturno-historična šola razlaga postanek raznih idej o odrešeniku pri prvotnih narodih. Najprej niso imeli teh idej, marveč samo pojem o najvišjem bitju. Ko je pa ta pojem izginjal, so si ustvarjali nove bogove — izmed teh nekatere »odrešitelje«. ker duša mora imeti boga — in jih stavljali v harmonujoče pa tudi opozicionalno stališče napram prvotnem bitju. Nekje ti »odrešitelje« tudi tako prevladajo, da skušajo stopiti na mesto najvišjega bitja. Seveda je ideja odrešenja tudi lahko ostanek prarazodetja. Potem so o tej ideji govorili še prof. Junker specialist za Egipt; prof. Pistalozza o ideji odrešenja v mardelizmu, prof. Ballini o tej ideji v primitivnem budizmu prof. Nallino o islamu. Allo O P je razpravljal o bogovih odrešenikih grško-rimskega paganizma, ki jih ni mogoče primerjati s Kristusom. P. Batifol pa je na podlagi svetopisemskih citatov orisal idejo odrešenika v krščanstvu. Zadnji dan je predaval še strasburški škof Ruch o evharistiji — paganških misterijih, ki so zrastle v povsem drugem

obležju kot ga zahteva ideja evharistije v krščanstvu. So sicer med obema nekatere podobnosti, pa nikake derivacije evharistije iz misterijev, ker poponoma manjkajo zgodovinski dokazi za to medsebojno vplivanje.

S tem je bil kongres zaključen. P. Schmidt povzame rezultate »tedna« in z zahvalo uni-verzi in drugim slovesno zaključil zborovanje. V sredo zvečer je priredila univerza udeležencem kongresa slavnostni banket, ki so se ga udeležili zastopniki civilnih-cerkvenih milanskih oblasti. Potekel je zelo prisrčno.

Udeleženci so se nato deloma odpeljali domov, deloma pa se pridružili skupnemu potovanju v večno mesto, kjer se je izvršil drugi del kongresa: strokovni ogled misijonske razstave in audijenca pri sv. očetu. V soboto, 26. t. m. je W. Schmidt, ki je bil eden glavnih organizatorjev ogromnega dela, sam vodil kongresiste po razstavi, seveda v prvi vrsti po etnološkem oddelku. Tako urejenega etnološkega oddelka nima še noben muzej na svetu. Je sestavljen popolnoma v smislu principov-rezultatov najmodernejše etnološke struje-šole kulturnih krogov — in nudi opazovalcu res krasen pogled v prve stopnje kulture človeštva in tudi v nadaljni razvoj. V kratkem bodo na isti način uredili muzeje v Kölnu in Dunaju. Imeli smo dvojni užitek: poslušali preprosto učena razlaganja Schmidtova, opazovali tako skrbno — znanstveno sestavljene tipične predmete za razvoj človekove kulture. Že ta oddelek je treba priti gledat in zopet gledat, po-

tem pa ne pozabiti ogromnih drugih prostorov — enako važnih enako lepih.

V ponedeljek (28.) je bila audijenca pri sv. očetu, ki je pokazala zanimanje sv. očeta za to važno znanstvo. Molil sem — bom še, da vaše delo za znanost-vero uspešno napreduje je dejal. Zelo so ga razveselili uspehi nove šole; nato so mu bili predstavljeni raziskovalci-etnologi, s katerimi se je prijazno razgovarjal.

Z najlepšimi utisi odhajajo udeleženci iz Rima, z novimi smernicami, novimi močmi, novim pogumom za delo.

Samo Din 150.— (600 K) Vas stane

VOLNENO BLAGO (3 m) za ženski plašč ali obleko SUKNO (STOF) (3 metre) za moško obleko DOUBLE-SUKNO (1½ m) za moški vrhni suknič DOŠLO: francoski velour za ženske plašče, 140 cm, čista volna, vse barve. Finj Din 110.—, finejši Din 150.—, najfinejši Din 220.—.

OSTANKI raznega blaga po polovični ceni.

A. POTOKAR — LJUBLJANA

poleg trga, pri »Zmajskem mostu«.

Kolesa kupite najbolje in najceneje pri tvrdki palača »Ljubljanske kreditne banke« in Gospo-svetska cesta 14.

Vsi DELI, OPREMA in PNEVMATIKA na zalogi!

„LUKULO“ dišave v zavojih so najboljše!

rej prijatelji lepega petja v torek in četrtek v Rokodelskem domu!

»Krišćanska šola«, podružnica frančiškanske župnije, ima svojo redno sejo prihodnje sredo ob 8. uri zvečer v samostanski dvorani. Odborniki, pridite vsi!

Ljudska knjižnica Prosvetne zveze, Miklošičeva c. 7 (hiša Vzajem. posojilnice), je priznana dobra knjižnica, dostopna vsakomur, ki se izkaže s kako legitimacijo. Knjige (slovenske, srbohrvatske in nemške) se izposojajo vsak delavnik dop. od 9.—12., pop. od 2.—6., ob ponedeljkih in petkih od 2.—7. Vpisnina in izposojalščina je majhna. Imenik knjig je na razpolago izposojalcem v knjižničnih prostorih.

Poročil se je poštini uradnik II. kat. 4. skupine g. Rajko Koritzky z gospodično Bovo iz Ljubljane.

Izjava. Z ozirom na poročilo »Izpred sodišča«, ki je bilo priobčeno v »Slovenec« dne 2. oktobra t. l. št. 222, potrjujemo, da dne 20. septembra pred sodiščem radi poverbe obsojeni Drenovec ni identičen z g. Alojzijem Drenovcem, dramskim igralcem v Ljubljani.

Smrtna kosa. Umrli je gospa Vika Borštnikova, roj. Gestrin. Pokojnica je bila iz stare, ugledne ljubljanske družine in sorodnica pokojnega pesnika Frana Gestrina. Po smrti svojega soproga in sinka je živela tiho in skromno v krogu svojih sester. Bila je blaga, plemenita žena, ki je rada pomagala trpečim po geslu: Naj levica ne ve, kaj desnica da. Blag ji spomin!

Sportna razstava na Velesejmu je danes v nedeljo zadnji dan odprta in sicer ves dan, nakar se bo zaključila. Vsi oni, ki si jo žele še ogledati, naj porabijo to priliko. Vstopnina je 3 Din, zaeno s katalogom 5 Din.

Večerni kuharski tečaj v »Mladiki«. Vpisovanje se vrši samo v petek dne 9. t. m. od 17.—19. ure in v soboto 10. t. m. od 15.—17. ure.

Komercialni tečaji na trgovski akademiji se otvorijo dne 5. oktobra. Poučuje se knjigovodstvo ob torkih od 18. do 20. ure, menično pravo in trg. popisje ob petkih od 18. do 20. ure in nemška stenografija ob ponedeljkih in četrtek od 18. do 19. ure. Priglasijo se sprejmejo še do konca oktobra.

Mestni, popisni urad bo v torek 6. t. m. radi snajenja uradnih prostorov za stranke zaprt. Izvzeti so le nujni slučaji.

Nezgoda. Po Florijanski ulici je nasproti tramvaju privozil z enovprežnim vozom Fran Pečnik iz Gradeža pri Turjaku. Ko je uvidel, da je cesta preozka in da bi se ne mogel umakniti tramvaju, je konja ustavil pred hišo št. 34. Ko pa je tramvaj vedno bližje konja vozil, se je konj splašil, skočil pred tramvaj in ker sprevodnik ni mogel takoj ustaviti tramvaja, je konja drsal par metrov pred seboj. Konj je pri drsanju in padcu zadobil lahke praske in poškodbe. Pečnik je padel z voza, pa se ni nič poškodoval.

Tatvina kolesa. P. Radoviču, trgovcu na Stari poti, je bilo ukradeno 2000 Din vredno kolo iz prvega nadstropja agrarnega urada na Valvazorjevem trgu, ko je imel opravka v pisarni. Kolo je novo, črno pleskano, znamke »Ika«.

Danes tretji dan prodaja oblačil brez dobička.

Zaloga je velika, vendar se vabijo oni, ki žele zbrati najboljšo, da čimprej pridejo.

DRAGO SCHWAB — Ljubljana

iz štajerske.

Okrajni odbor SLS za mariborsko velivno okrožje (Štajersko, Koroško, Prekmurje), izvoljen na zboru delegatov SLS v Mariboru dne 20. septembra 1925 tvorijo: I. načelnik: dr. Josip Leskovar, župan in odvetnik v Mariboru. II. Izvršni odbor: razun načelnika (dr. Josip Leskovar) naslednji člani: 1. Dr. Anton Jeroveč, ravnatelj Cirilove tiskarne; 2. Ivan Vezenjak, narodni poslanec; 3. Dr. Anton Korošec, min. n. r. in nar. poslanec; 4. Dr. Alojzij Juvan, odvetnik; 5. Dr. Josip Hohnjec, nar. poslanec; 6. Vlado Pušenjak, nar. poslanec; 7. Januš Golec, urednik; 8. Dr. Andrej Veblje, odvetnik; 9. Marko Kranjc, tajnik SLS; 10. Franjo Zebot, nar. poslanec, vsi bivajoči v Mariboru. — III. Okrajni načelniki SLS. IV. Narodni poslanci mariborskega velivnega okrožja, v kolikor niso že v izvršnem odboru. V. Zastopniki okrajne (srezov) in stanov, na podlagi zadnjega volivnega izida: Okraj Brežice: 1. Franc Podvinski, posestnik, Globoko pri Brežicah; 2. Martin Kozinec, posestnik, Prešnaloka pri Savi. — Okraj Celje: 1. Davorin Krajnc, posestnik, Galčija pri Celju; 2. Dr. Anton Ogrizek, odvetnik, Celje; 3. Peter Kuder, čevljar, Griže; 4. Bogumil Burnik, posestnik, Teharje; 5. Blaž Koren, delavec, Celje; 6. Avgust Marovt, posestnik, Braslovče. — Okraj Dolnja Lendava: 1. Ivan Baša, župnik, Bogojina; 2. Jožef Skafar, posestnik in trgovec, Beltinci; 3. Horvat Szabo Ignac, posestnik, Gornja Bistrica pri Crenovcih; 4. Jožef Zerden, posestnik, Dolnja Lendava. — Okraj Konjice: 1. Anton Toman, župan, Konjice; 2. Franc Flor, mizar in župan, Zlogonagora, Cadram. — Okraj Laško: 1. Mihael Hraštak, kmet, Brstnik, Laško; 2. Stanko Keše, strojnik, Trbovlje; 3. Matevž Deželak, posestnik, Lože, Smilavž nad Laškim. — Okraj Gornji grad: 1. Marko Blekaj, posestnik in župan, Sv. Frančišek v Sav. dolini; 2. Martin Steblovnik, župan, Smartno na Paki. — Okraj Ljutomer: 1. Jakob Rajh, tržan, Ljutomer; 2. Anton Slavič, posestnik, Bučevci; 3. Alojz Neudauer, pos. tajnik, Gornja Radгона; 4. Franc Cobelj, posestnik, Kapela pri Radconci. — Okraj Maribor desni breg: 1. Alojzij Sagaj, dekan, Hoče; 2. Rudolf Slatinek, posestnik, Laznica pri Limbušu; 3. Tone Pohare, župan, Peške pri Makolah; 4. Dr. Boštjan Schaubach, odvetnik, Slov. Bistrica. — Okraj Maribor levi breg: 1. Alojzij Supanič, veleposesnik, Jarenina; 2. Ivo Urbas, župan, Slemen, Sečina ob Dravi; 3. Evald Vračko, župnik, St. Ilj v Svoj. goricah; 4. Andraž Semenič

strojnik, Maribor; 5. Josip Kajnih, župan, Sv. Barbara v Slov. goricah; 6. Franc Gomilšek, župnik, Sv. Benedikt v Slov. goricah; 7. Ljudevit Poljanec, župan, Sv. Anton v Slov. goricah. — Okraj Murska Sobota: 1. Mihael Cipot, posestnik, Murska Sobota; 2. Ivan Panker, posestnik, Pečarovec; 3. Jožef Pavlinjek, posestnik in župan, Skakovec, Cankova. — Okraj Prevalje: 1. Jurij Kogovnik, posestnik, Prevalje; 2. Luka Drževnik, župan, Orlica, Ribnica na Pohorju. — Okraj Ptuj: 1. Miha Bredič, veleposesnik, Ptuj; 2. Franc Prelog, posestnik, Zagajšči, Moškanjci; 3. Jakob Felician, posestnik, Grajenšak, Vurberg; 4. Josip Krajnc, kmet, Soveče, St. Vid pri Ptuj; 5. Martin Napast, Sp. Pieterje, Sv. Lovrenc na Dravskem polju; 6. Robert Košar, veleposesnik, Sv. Bolfen na Kogu; 7. Peter Rozman, viničar, Hermanci, p. Sv. Miklavž pri Ormožu; 8. Ivan Posavec, posestnik in kolar, Trgovišče, p. Velika Nedelja. — Okraj Slovenjgradec: 1. Jakob Jaš, posestnik, St. Ilj pod Turjakom; 2. Josip Spešny, poslovođa, Stari trg pri Slovenjgradu; 3. Valentin Mevc, posestnik, Ravne pri Šošanju. — Okraj Šmarje: 1. Franc Žličar, župan, Ponikva ob J. ž.; 2. Ivan Turk, posestnik, Stranje pri Šmarju; 3. Janez Roškar, župan, Rajnkovec pri Rog. Slatini; 4. Jožef Tovornik, župan, St. Vid na Planini; 5. Franc Vimpolšek, posestnik, Gradšče, Podreda. — Preglednika: 1. Ivo Sojč, kipar, Maribor; 2. Martin Kores, ključavničar, Maribor. — Razsodišče: 1. Dr. Fran Jankovič, zdravnik, Maribor; 2. Dr. Fran Kotnik, profesor, Ptuj; 3. Dr. Anton Ogrizek, odvetnik, Celje.

Savinjska dolina. Znani veletrgovec s hmeljem in drugimi poljskimi pridelki Vinko Vabič je kupil na Polzeli hišo in vrt od Antona Parfanta. Na tem mestu namerava postaviti moderno skladišče, v prvi vrsti za hmelj. To namero solidne in daleč na okrog znane veletrgovine moramo pač najtopleje pozdraviti. — Slavici Trglav v St. Petru v Savinjski dolini se je po nesreči vnela obleka. Le prisotnosti duha in hitri pomoči sestre se je zahvaliti, da razen pokvarjene obleke ni bilo hujske nesreče. — V Petrovcih je neki avtomobil zadel v par konj, vpreženih v voz. Enemu konju je polomil nože, drugemu pa je oje predrlo trup. Natančneje bomo še poročali.

Laško. Naznanjam, da sem s 1. oktobrom 1925 otvoril gostilno in mesarijo v Laškem na Komezovem. Imam pristna domača vina. Priporočam se slavnemu občinstvu ter jamčim, da bodem vsakega kar najbolje postregel. — Spoštovanjem Emil Perdih.

GRITZNER in FENIKS KOLESA

in kvačni stroji edino elegantni, najtrpežnejši, zato tudi najcenejši samo pri

JOS. PETELINC-U,

poleg Prešernovega spomenika, Ljubljana.

IZ MARIBORA.

PEVSKO DRUŠTVO »MARIBOR« NA OBZORJU.

Iz nujnosti se je rodilo, zato je bil tudi odmev na pristop navdušujoč: začetek je vesel, kal, ki je tlela v neštetih srcih Maribora, se hoče razstirati v mogočno drevo. Mnogo deset in deset pevcev in pevk že štejejo! Nujnost nas je silila. Splošno prepričanje, da je kulturno delovanje obdarjeno z najbolj blagoslovljenim sadom in uspehom. Imamo že v srcu zelene Štajerske matico prosvetnih društev, ki z materinsko roko vodi stotine edinic po deželi, po naših domovih — naša prosvetna društva. Imamo že središče, kjer se stekajo niti vseh naših mladih telovadcev, imamo že središče, ki bo vodilo interpretanta ljudske notranosti po odrih — našega igralca. In izvršili smo še poslednji prelom s preteklostjo: pevsko društvo »Maribor« je na obzorju! Nujnost nas je silila, mladost, navdušenje, požrtvovalnost so ga rodile in z novim ratarjem slovenske kulture stopamo na plan. Ali potrebujemo tak pevski zbor? Mnogo je prilik, dogodkov, prireditev, manifestacij, katerim zlasti mogočno petje da posebni sijaj. In če smo se obrnili za sodelovanje na kako že obstoječe, četudi splošno društvo, o katerem smo bili prepričani, da nam bo kot splošno društvo ustreglo, pokazalo je takoj svoj strankarski značaj: vsem drugim, da nam ne! Mnogo je bilo pevskih moči, raztresenih udov, bodisi pri drugih društvih, bodisi neorganiziranih. A v teh srcih je društvo že obstajalo, treba je bilo le še zunanje moči, ki jih je zbrala, da z njimi koraka do uspeha do uspeha, z mladostjo, požrtvovalnostjo in ljubeznijo.

Prelom s preteklostjo je izvršen, mi korakoma novi bodočnosti nasproti. In ko razgrinjamo pred našo javnostjo testament preteklosti, smo prepričani, da bodo tudi nečlani in nečlanice izpolnile njegova določila: Začeti je treba, v tem je vsa skrivnost! In ker je društvo začelo, pomnite, da je ono izvrševalec tudi vaše volje!

Ustanovni občni zbor Slov. pevskega društva Maribor se vrši v ponedeljek, dne 12. t. m. Pripravljajni odbor vabi vse gg. pevce in gdčne pevke, ki se še niso javili, pa hočejo sodelovati, da se tekem prihodnjega tedna javijo. Prijave se lahko oddajo v Zadržno-gospodarski banki. — Prosvetna zveza.

Mariborčanil Ne pozabite otvoritvene predstave »Ljudskega odra« danes, v nedeljo, ko nam bo igral ob pol 8. uri zvečer v dvorani Zadržno-gospodarske banke Remčevo delo »Užitkarji«. Med predstavo bo igral tudi društveni orkester.

Družabni večer v prid fondu za spomenik hvalečnosti našega naroda napram Fran-

ciji. Leta 1915, za časa največje bede srbskega naroda, je priredila francoska vlada po vsej Franciji srbski dan, da zbudi zanimanje vsega francoskega naroda za junakega, a v tistem času tako nesrečnega zaveznika. Odziv francoskega naroda na to akcijo je bil velikičan. V hvaležen spomin na ta plemeniti čin prijateljskega naroda se je vršil letos v vseh šolah naše kraljevine francoski dan, o priliki francoskega narodnega praznika dne 14. julija pa tudi velike javne manifestacije. V Belgradu pa se je sestel velik odbor, ki je sklenil, da postavi v Parizu kot viden in trajen znak naših čustev velik spomenik hvalečnosti. Da pri tej akciji Maribor ne zaostane za drugimi mesti naše države, priredi pripravljajni odbor pod predsedstvom gospe general Maistrove v sredo, dne 7. oktobra, ob 8. uri zvečer v Narodnem domu velik družabni večer s koncertom in plesom. Pri koncertu bosta sodelovali vojaška godba in Glasbena Matica s sledečimi komadi: 1. La Marseillaise. 2. Thomas, ouvertura iz opere »Raymond. 3. Delibes, fragmenti iz baleta »Coppélia«. 4. Prochaska, Ljubezen. 5. E. Adamič, V snegu. 6. Dr. Kimovec, Ti boš pa doma ostala. — Vabljeni so vsi, ki vedo, kolikolega pomena je za vsak narod lastna, svobodna država, in ki so si svesti, da bi bili skoraj gotovo utonili v germanski povodnji, ko bi ne bili Francozi kljub ogromnim žrtvam vztrajali v boju proti mogočnemu sovražniku. Pokažimo vsi z malim, skromnim prispevkom, da ne pozabimo pomoči, ki so jo nam nudili naši prijatelji. — Vstopnina 10 Din, obleka priprosta. — Posebna vabila se ne razpošiljajo.

Hrvatski turisti. Danes poseti naše Pohorje večja skupina hrvatskih turistov. Obiskali bodo predvsem Mariborsko in Ruško kočo.

Velika tihotapska afera. Mariborska policija že tri dni raziskuje veliko tihotapsko afero, katero je zagrešila neka spedijska družba v Mariboru. Včeraj so aretirali šefa te družbe in več carinskih uslužbencev. Preiskava se še nadaljuje.

Damski plašči

najnovejših modelov, krasno blago, s kožuvinovino ali brez se nedvomno dobijo najceneje pri tvrdki

Fran Lukič pred škofijo

Modni ševit plaščih že od Din 450.— dalje. — Velur plaščih od Din 600.— dalje.

IZ CELJA.

Ljudsko vsučilišče v Celju bo imelo v ponedeljek, dne 5. t. m., predavanje. Predaval bo g. dr. Rebernik ob 8. uri zvečer v risalnici deške meščanske šole, in sicer »O provzročiteljih nalezljivih boleznih«. Predavanje je zelo važno in je vsled tega v interesu širšega občinstva samega, da se tega predavanja udeležijo.

Jugoslovanska Matica, podružnica v Celju, vabi sedaj vsa kulturna društva v Celju na sestanek dne 5. t. m., ob 6. uri zvečer v Narodni dom z namenom, da se pogovore glede prireditve akademije, katera se bo vršila dne 10. t. m. Mislimo, da je to malo pozno, ker izgleda to vabilo kot nekak naknadni izgovor radi sodelovanja Orjune.

Ravnatelj realne gimnazije g. prof. Jeršinovec je že dalje časa bolan in zato vodi posle ravnateljstva g. prof. Mastnak.

Mestno gledališče prične dne 6. t. m. s prirejanjem iger in se ta dan otvori gledališka sezona s farso Ivana Cankarja »Pohušanje v dolini šentflorjanski«. Gostuje ga. Šaričeva, članica narodnega gledališča v Ljubljani. Začetek predstave je ob 8. uhi zvečer. Vstopnice se prodajajo v trgovini Goričar & Leskovšek.

Glazija je v vsakem izvenšolskem času vedno polna šolske mladine, ki se po Glaziji premetava in igra z žogo. Nekdaj so tudi učenci igrali nogometne igre, a vedno pod nadzorstvom in v določenih urah. Sicer je učni načrt v sedanjih časih posebno na srednjih šolah zelo olajšan, a vendar se mora mladina učiti, ne pa, da ves dan prebije na Glaziji, sicer je gotovo, da ne more biti učni uspeh dober. Opozorjamo posebno dijaške gosposdinje, da bolj pazijo na svoje dijake, da ne bo koncem leta razočaranja pri njih in pri starših.

Umrli je v javni bolnišnici dne 2. t. m. g. Ernestina pl. Tertain, soproga nekdanjega avstrijskega podmaršala.

Pravična kazen. V Gaberju je prošle dni doletela mladega brezvestneža sicer mala, pa vendar zaslužena kazen. Zapeljal je mlado dekletko in jo pri tem še okužil. Matič nesrečnega dekleta je bila nad tem seveda zelo razjarjena in je poiskala tega mladeniča na javni cesti ter ga v pričujočnosti velike gručje ljudi natepla tako, da je zlomila nad njim čežnik. — Še veliko premalo!

Zivnozdravniki Josip Keluc je otvoril pred časom veterinarsko prakso. Okrajni glavar v Celju pa sedaj javlja; da imenovani zivnozdravniki nima nikakega dovoljenja za izvrševanje zivnozdravniške prakse.

Damske plašče

najnovejši modeli vseh velikosti v cenah Din 400.— do Din 900.—. Športne bluze: cefir, mako, opal ter modna krila od Din 80.— naprej; otroške in velike barhand-obleke, otroške in damske kreton, klot in hister predpasnike, kakor tudi vse damsko perilo nudi najceneje tvrdka:

F. in I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra c. 29.

Iz Mežiške doline.

Guštanj. V spomin petletnice koroškega plebiscita prirede kulturna društva v Guštanju v nedeljo, dne 11. oktobra, popoldne ob pol treh Koroški dan. Kot govornik bo nastopil v veliko veselje Slovencev Mežiške doline tukajšnjemu ljudstvu posebno priljubljeni pisatelj Fr. Sal. Finžgar. Sodelovalo bo s pevanjem koroških narodnih pesmi guštanjsko pevsko in godbeno društvo. Kraje, ki smo jih Slovenci morali odstopiti dvema obsejnima sosedoma, bo kazal skioptikon s primernimi pojasnili g. Urha Hafnerja. Spominska slovesnost se vrši v gornjih prostorih gostilne pri »Dalmatinu«. Vstopnina prosta. Jugoslovanska Matica kliče svojim hčeram in sinovom: Ne zamudite, pridite in pokažite, da naši bratje onstran meja niso pozabljeni!

Prevalje. Velik javni shod SLS za Prevalje, Guštanj in Kotlje se vrši dne 11. oktobra po prvi sveti maši na Prevaljah na prostem pred cerkvijo, ob slabem vremenu pa v društvenih prostorih Prosvetnega društva na Prevaljah, gostilna Korotan. Govorila bosta načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec in naš poslanec dr. Gosar. Volivci in somišljeniki, ki se zanimate za velika vprašanja dnevne politike, ne zamudite te prilike!

Iz ostale Jugoslavije.

Desetletnica obrambe mesta Belgrada. Dne 11. t. m. proslavi Belgrad desetletnico svoje obrambe v svetovni vojni. Vršile se bodo velike slavnosti; po cerkvah opravijo službe božje za padle. Banatsko cesto prekrstijo v »Ulico 24. oktobra«.

Velika prireditev hrvatskih pevskih društev. Povodom 1000letnice hrvatskega kraljevstva priredi »Savez hrv. pevskih društev« veliko pevsko smoto, ki bo umetnostno na višku. Istočasno se bo vršil v Zagrebu kongres hrvatskih pevcev.

Mesto za Strossmayerjev spomenik še vedno sporno. Zagrebški samoupravni odbor je v svoji zadnji seji odklonil predlog, da se postavi Strossmayerjev spomenik pred Akademijo. Skliče se nova anketa, na katero povabijo tudi g. Meštroviča.

Za rednega profesorja na zagreški tehniški je imenovan inž. Leonid Franič, ravnatelj državnih železnic v pokouju.

Umrli je v Zagrebu splošno znani kavarar Ljudevit Lang, lastnik kavarne »Zagreb« na Zrinjevcu.

Desetletnica »Narodne Zaštite«. Zveza hrvatskih dobroteljskih društev »Narodna Zaštita« proslavi tek. mesec desetletnico svojega dela. Ob tej priliki izda »Almanah« svojih sotrudnikov in prijateljev, ki bo obsejal dela najodličnejših hrvatskih pisateljev.

Nabavna podpora za zagreške mestne uradnike. Zagrebški občinski odbor je dobil vsoto 1.600.000 Din za enkratno nabavno podporo mestnim uradnikom. Vsota se razdeli na ta način, da dobi vsak uradnik dvojno plačo in vrhu tega po 200 Din za ženo in po 200 Din za vsakega otroka. Uradniki, katerih plača ne dosega 2000 Din, dobe nekaj več.

Zdravnik — kleptomani? Te dni je neki mesar ovidil zagreškega zdravnika dr. Jakoba Sandorja, da mu je o priliki obiska ukradel večjo vsoto denarja. Preiskava proti dr. Jak. Sandorju je dognala, da je bila ovadba utemeljena. Zdravnik je predložil oblastem zdravniško spričevalo, da je kleptomani; kasneje pa je poslal mestnemu fizikatu izjavo, da opušta zdravniško prakso in da se izseli v inozemstvo. Dr. Sandor je slovel kot izvrsten zdravnik in velik prijatelj revežev, katere je zdravil popolnoma brezplačno.

Sarajevski dar Verdunu. Povodom zadnjega »francoskega dne« je dala sarajevska mestna občina izdelati dragoceno preprogo — čilim — z bosanskimi motivi in emblemi, ki ga pokloni mestu Verdunu. V preprogi je uvezeno posvetilo: »A la ville martyre« — Mučeniškemu mestu. Preprogo izroči posebna deputacija francoskemu poslaniku v Belgradu.

Tujski promet v Dubrovniku. Od 1. januarja do 31. julija tek. leta je bilo v Dubrovniku 15.538 tujcev, od tega 10.835 jugoslovanskih in 913 češkoslovaških državljanov.

Iz Primorske.

Preproga proti roparju Collarichu. Dne 2. t. m. se je pred poroto v Pulju začela razprava proti glasovitemu istrskemu roparju Collarichu in njegovim 30 sokrivcem. Obtožnica navaja proti Collarichu 33 zločinov: ropov, umorov, tatvin, nasilij itd. Collarich je star 25 let in je bil rojen v Pulju. Izmed njegovih tovarišev jih je v preiskovalnem zaporu 17, ostali so na svobodi, 5 jih je pobeženo. 1 je utonil. Obtožence zagovarja 13 odvetnikov, med temi najboljši tržaški kazenski zagovorniki: Robba, Matosel-Loriani, Zennaro i. dr. Med obtoženci je tudi Collarichova izvoljenka. Proces vzbuja splošno zanimanje.

»Italcable« v Trstu. Dne 1. t. m. so v Trstu otvorili brzovojni urad italijanske družbe podmorskih kablov: Servizio Italcable Trieste. Urad se nahaja v 3. nadstropju pošne palače. Nova zveza teče med Trstom in Genovom.

Poravnajte naročnino!

Poštni vestnik.

Osebnosti s pošte. Kristina Hautova je imenovana za pošto odpravnico v Mirni, Ferdinand Klemen pa za poštnega odpravnika v Čermošnjicah. Rok Grošelj, uradnik II. kategorije 4. skupine, je pomaknjen v 3. kategorije iste kategorije. Napredovanje Vladimira Koserja iz 4. v 3. skupino II. kategorije na mariborski kolodvorski pošti je poštni minister preklical.

Napredovanje pri poštni upravi. Iz II. kategorije 4. skupine so napredovali v 3. skupino II. kategorije sledeči poštini in brzojavni uradniki: Pri poštnem in brzojavnem ravnanstvu v Ljubljani: Sparhak Leopold, Ferjančič Franc, Hribar Gregor, Gaberščik Stan-ko in Levstek Franc. Na glavni pošti Ljubljana 1: Schager Josip, Jakša Aleksander in Trampuž Rafael. Pri pošti Ljubljana 2: Nardray Ferdo, Stibilj Ivan in Josip Tomaž. Pri pošti Maribor 2: Kambič Zorko.

Prevedba v III. kategorijo. Kakor se nam iz zanesljivega vira poroča, bodo z novim bud-jetskimi letom prevedeni vsi zvišniki, ka-teri so si pridobili sposobnost za to, v III. ka-tegorijo. Pred novim proračunom je prevedba nemogoča in so glede tega vse prošnje in in-tervencije brez pomena. Toliko v vednost pri-vedetih, da ne bodo imeli praznih potov in pisanja.

Državni uslužbeni in kadrski rok. Ka-drski rok se ne šteje tistim, kateri so stopili v poštno službo po 32. letu starosti. Tako je odredilo poštno ministrstvo, sklicujoč se na čl. 137., 1. odstavek uradniškega zakona. Proti tej odločbi se prizadeji lahko pritožijo na dr-žavni svet. Ali pa bodo imeli pri tem kaj uspeha, se ne more reči. Tako vsaj se poroča iz Belgrada.

Seja širšega odbora Zveze poštne brz-ovnih in telefonskih uslužbencev, ki se je imela vršiti v mesecu septembru, se bo vršila dne 9. oktobra.

Komisija za oceno poštne pripravnosti II. kategorije je predlagala približno 30 pri-pravnikov v začasnem svojstvu v imenovanje za stalne pripravnike, s čimer dobe pravico do avtomatičnega napredovanja v višje plačilne stopnje in pravico do polne položajne plače.

Izpememba poštne zveze. S 1. oktobrom 1925 se je uvedla med Bučko in Škojanom peška poštna zveza, ki se vrši vse dni v tednu razen nedelj. Točasno se je uknila trikratna ledenska zveza med Bučko in Rako.

Zvišana pristojbina za ekspresne pošiljke, ki so namenjene v inozemstvo. S 1. oktobrom 1925 se je zvišala ekspresnina za inozemske pakete na 10 dinarjev.

Turistika in sport.

Križa v nogometni podzvezi. V vodstvu Ljub-janske nogometne podzveze se je po komaj eno-mesečnem obstoju novega upravnega odbora po-javila akutna kriza. Poročali smo že pred časom, da so na glavni skupščini po naključju dobili ab-solutno večino v odboru člani enega samega kluba, vsled česar so nastale v podzvezi a priori ne-odprave razmere. Kdor pozna naše lokalne sportne prilike, si lahko misli, da se ta večina ni udele-ževala tako, kakor zahtevajo splošni interesi spor-ta in povprečni interesi podzveznih 18 klubov. To je povzročilo, da je 3. oktobra demisioniralo pet članov upravnega odbora v protest proti enostran-skemu delovanju večine. V odbore je ostalo tako od prvotnega števila le še 6 članov Primorja, med njimi eden, ki velja občan za zastopnika mari-borskih klubov, ter 1 član Slovana. Istočasno je bila upravnemu odboru predložena zahteva po sklicanju izredne glavne skupščine v svrhu volit-ve novega odbora. V novi upravi naj bi sodelovali sorazmerno vsi ljubljanski klubi. Zadnji sklep po-stavljajočega se odbora je bil ta, da je odborni-kom, ki so podali ostavko, diktiral večje kazni, s čimer ne zaključuje svoje kratke poslovne dobe baš na simpatičen način; ta gesta, ki jo bo zveza razmislila, meče nanj posebno slabo luč.

Današnje nogometne tekme. Na igrišču III-tije se sestane danes ob 15.30 prvi moštvi Ilirije in Hermes. Oba kluba sta v dobri formi, tekma obeta dober sport in zanimiv boj. Predigro igrata ob 14 Slavija in rez. Ilirije. Dopoldne ob 9 igra paraščaj Ilirije z Mladiko, juniorji pa ob 10.30 s Erakovom.

Hazena. Danes ob 11 dopoldne igra v Ljub-ljani prvak Julijske Benečije S. K. Olymp iz Opa-je proti Ateni. Tekma bo sigurno zanimiva, ker obe družini enakovredni. Ob priliki gostovanja Olympa v Zagrebu so naredile hazenašice na pu-bličko zelo dober vtis. Igra se na igrišču Atene v Zvezljah.

Sportni teden.

Ce gre 60.000 ljudi v Srednji Evropi kakšno prireditve gledati, je to že nekaj. Danes teden se jih je toliko zbralo na Dunaju, da so gledali nogo-metno tekmo med Avstrijo in Španijo. Dunajčani so mislili, da bodo videli prvovrsten nogomet a la Uruguay, pa so se zmotili. Rezultat 1 : 0 za Špan-jo je delo izbornega španskega vratarja Zamora, ki pravijo, da je najboljši vratar sveta. — Klavno to pogorelo dunajski Amateri, lani samih zmag va-žni, proti praški Sparti, 2 : 7.

Ena največjih lahkoatletskih prireditev se je vršila večerj in se nadaljuje danes v stadionu Co-mmbes, Pariz. Ce so vsi prišli, ki so se priglasili, je to res prav prvovrstni meeting. Omenimo Hoffa, Lindströma, Barsija, Flucka, Imbacha, Blewitta, Hourlona, Baratona, Wiriatha, Rileya, Jonesa, Ni-fama, Catorja! Ker smo ravno Catorja zapisali, se spomnimo, kako je zadnjič na Dunaju potolkel sprinterje na 100 m. Prvotako je črni njegov tova-riš v Ameriki, Hubbard, na razdalji 50, 75 in 100 jardov porazil najboljšo ameriške sprinterje, med njimi Scholza. Tukaj vidimo, s kakšno brzino se selitijo skakalci v daljavo proti svojemu cilju (naj-boljši skok Catorja 7.71, Hubbarda 7.896, obenem svetovni rekord. Hoffa smo v gornji vrsti prvega zapisali; je prav tako, saj je splaval pred par leti v finskem mestu Oslo ob palici rekord višino 4.25 m in je zboljšal s tem svoj lastni rekord 4.235. Omenimo še Ogra Flucka 100 jardov v 9.9 (nov grški rekord). Rožahgyija 220 jardov v 22.1 (tu-riški rekord).

Pravkar beremo, da je vrgel v San Francisco Finec Myrrhae kopje 68.58 m daleč. Silno zanimiv dvoboj že dve leti: Myrrhae 66.10, Šved Lindström 66.62, M. 67.04, L. 67.31, sedaj pa M. kar naenkrat 68.55 m.

Dunajčana Heller in Pirner sta dva izborna zastopnika teške atletike. Sta pa v srednji teški težji, nekaj nad 80 kg. V nedeljo sta sunila z des-nice vsak 101.85 kg ob enoročnem dvigu do rame; avstrijski rekord. Izvrstni rokoborec Schihat, ki smo že enkrat pisali o njem, je prišel iz Amerike nazaj v Evropo in poziva na boj vse, kar v roko-borbi kaj pomeni.

>Kakor škatlo iz papirja ga bo zmečkal,« je rekel Gibbons, ko so govorili o Tunneyju in Demp-seyu. Bokserja Gibbons je Tunney namreč kar brž potolkel k. o. o. Dempsey se je pa pred dvema leto-ma boril z Gibbonsom 15 rund neodločeno. In Gib-bons pravi, da je Tunney veliko, veliko boljši kot Dempsey. Da je Tunney res izborn bokser, priča tudi zadnja njegova zmaga nad Maddenom, v 13. rundi k. o. To je prvi Maddenov k. o.

>Tilden je razred zase,« je rekel Lacoste, francoski mojster tenisa, po prihodu iz Amerike. Največja prednost Tildena je poleg popolne tehni-ke njegova čudovita vztrajnost. Drugo leto hoče priti Tilden v Evropo in si priboriti v Wimbledonu tudi uradno svetovno mojstrstvo, ki ga doslej še nima. Lacoste je nekam namignil, da bi se dalo z energijo in neprestanim delom morda tudi Tildenu izvitii doslej neoporečno prvenstvo.

Krojaški atelje
K. Pučnik
Tavčarjeva ul. 3
najboljše angleško blago
prvovrstno delo

Iz katoliškega sveta.

Rim. Dne 15. novembra t. l. se vrši v cerkvi sv. Petra spominska slovesnost na ni-cejski cerkveni zbor. Slovesnosti se udeležijo sv. oče osebno z dvorom, kardinali z nad-škofiji in škofi. Romarjem, kateri se bodo ta-krat mudili v Rimu, se nudi izredna prilika, ker se bodo lahko cele slovesnosti udeležili. Slovesna služba božja se bo vršila po grškem obredu.

Poljska. 8. septembra t. l. so poljski nad-škofi in škofi vseh obredov položili prisego v smislu 12. člena poljskega konkordata. Temu slovesnemu trenutku sta prisostvovala mini-sterski predsednik in minister za uk in bogo-častije.

Lurd. Na inicijativo tarbskega škofa Schöpferja se je osnovalo društvo zdravnikov za celo Francijo. K društvu lahko pristopijo vsi katoliški zdravniki, kateri spremljajo ro-marske vlake v Lurd in se sploh zanimajo za čudežna ozdravljenja. Društvo obstoji izključ-eno na verskem in zdravstvenem stališču. Vsa-ka politika je izključena. Na čelu društva stoji zdravniški zbor, ki preiskuje bolnike v Lurdu.

Maroko. Katoličani se silno čudijo, da so francoske čete na maroškem bojišču brez du-hovnikov. Vojaki ne morejo dobiti tolažbe in so tudi pogrebi vojakov brez duhovnika.

Kupujte srečke
Dij. podp. društva v Ljubljani!

Iz širnega sveta.

Ob stoletnici prometne revolucije.

Ne, tekrali naši uradniki niso bili tako podjetni, da bi v Kranju stanovali in v Ljub-ljani opravljali službo. In »cesarski« Dunaj obiskati (opojne sajne dobrih patriotov!) — joj, to je bil dogodek, na katerega se je člo-vek tistega časa tedne ali mesece pripravljaj. To je bilo zanimanja, skrb, občudovanja in zavisti med zlahto, med prijatelji in znanci! In ko se je vrnil s svojega dolgega potovanja, to je bilo povpraševanja in pa pripovedovanja!

In je imel kaj pripovedovati! Vozil se je počasi in si je kraje ob poti lahko v miru ogledoval. Poročal je lahko o vseh večjih občestnih gostilnah, raj so se poštni konji menda radi ustavljali še kje drugje kakor tam, kjer so jih izmenjali.

Nemec Ludovik Börne, ki je mnogo pre-potoval in ki najbrže ni bil flegmatik, pripo-veduje o voznji s pošto Thurna in Taxisa takole v obliki razgovora s svojim sopotnikom majorjem:

>Gospod major, če bi imel sabljo kakor Vi, da bi lahko z njo svoje estetične kletve poštno podprl, vsekali bi — vrag naj me vzame —, da bi bile butice krvave. Ali naj ima vsak poštar, sprevodnik in postiljon potnika za norca in ali naj ta revež čaka, kolikorkrat se tem gospodom zljubi vino piti? Če pri-dete v kako tako gnezdo, pa Vas ne mikla v poštnem vozu ostati in zmrzovati, in se spravi-te k peči, pa lazi njen lastnik okrog Va-šega prezeblega telesa kakor mačka okrog vrele kaše, in tisoč vprašajev na njegovem obrazu pričakuje, kaj boste naročili. Ali mo-ra ubog potnik živeti kakor velika pariška gospoda in o polnoči jesti kotlete? Tekom 46 ur (med temi 24 nočnih), sem izpil 12 bokalov vina, še nekaj več pa sem jih plačal za spre-voznika. Kako daleč je od Frankfurta do Stutgarta, gospod major? (150 km zračne črte. Op. pr.) Torej komaj 40 ur! In na tej kratki poti smo počivali vsega skupaj 15 ur!

Da, potniki Börnejeve vrste so se raz-burjali. Pa menda ni bilo toliko razburljivih kakor danes. No, in velika večina se je dr-žala lepo doma. Življenje je bilo po naših pojmih še jako idilično. Teklo je tiho, počasi kakor olje.

In tedaj... Da, tedaj je na Angleškem začel šariti neki Stephenson. Sestavil je ne-kak stroj, ki naj bi ga gnala para, da bi kar sam teklo po železnih kolesnicah. Eni so se smejali, češ: revežu se blede. Drugi so ver-jeli, da bo stroj tekal, pa se jim je zdel ne-varen za javni red in mir. Hoteli so ga usta-viti z zakonom o zaščiti častiljive tradicije počasnosti.

Ko je železnica že obratovala in je Ste-phenson izjavil, da hoče voziti s hitrostjo 30 kilometrov na uro, je ugledni list »Quarterly Review« pisal: »Četudi bi hoteli verjeti vse-mu zagotavljanju, da lokomotive niso nevar-ne, bi vendar prej verjeli, da bi se prebivalci Woolwicha dali izstreliti s Congrevejevo ra-keto, kakor da bi se zaupali lokomotivi, ki tako hitro vozi.«

In kako so ubogega Stephensa zasliševa-li, ko je prošil, da mu zbornica podeli kon-cesijo za progo Manchester—Liverpool! Kaj bo, če pride vlak kaka krava na pot? Pa konji se bodo plašili! Itd. Siru Isaacu Coffinu so se smilili tisti, ki bi ob progri stanovali; potem oni, ki so dali denar za izpeljavo in popravo cest; potem oni, ki bi še radi pot-ovali z vozom, pa voz ne bo več. »Kaj bo s sedlarji, lastniki voz in s kočijaži, kaj z go-stilničarji, konjereji in konjskimi trgovci? Ali zbornica vs. koliko dima, koliko robota. si-

kanja in rožljanja bodo povzročale lokomoli-ve, ki bodo drvele mimo? Vprežna živina in živina na paši se bo plašila pred to pošastjo. Cene železu se bodo najmanj podvojile, če ne bo te kovine sploh popolnoma zmanjkalo, kar je prav verjetno. Železnica bo napravila pravo zgago, bo uničila mir ter telesno in dušev-no udobje ljudi bolj kot se je to kdaj posre-čilo kakli iznajdbi človeške prebrisanosti.«

Tako angleški parlamentarec. — Ko naj bi se bila zgradila prva nemška železnica (ste-kla je l. 1835.) od Nürnberga do Fürtha, se je pa oglasil bavarski »Obermedizinalkollegi-um«: »Hitra vožnja bo gotovo povzročila pri potnikih neko bolezen možgan, neke vrste de-lirium furiosum. Ista bolezen se bo lotila oseb, ki bodo gledale, kako vlak vozi. Zato je treba progo ograditi z visokim, gostim plotom iz desk.«

No, dober del občinstva se je takrat (1835) že navduševal za železnico. Drugi so le str-meli kot nad vsako novotarijo. Seveda, ne-kateri so čutili, da je s to iznajdbo ogrožena njihova eksistenca; nekateri so se dobro za-vedali, da prinaša železnica tudi nekako re-volucijo duhov in so dvomili, da bi dobre strani to odtehtale. —

Nemški pesnik Heine je pisal 5. maja 1843 iz Pariza, kjer so otvorili dve novi že-leznici, na Orleans in na Rouen, med drug-imi: »... Medtem ko množica zavzeta in omamljena strmi nad zunanjim pojavom ve-like gonilne sile, se loti misleca nekaka gro-za, kakor jo občutimo vedno, če se zgodi ne-kaj nezasišlanega, kar bo prineslo nedogled-ne in nepreračunljive posledice. Čutimo le, da je vrglo vso našo eksistenco na nov tir, da nas pričakujejo nove razmere, radosti in te-žave, in to neznamo nas miha in obenem se ga bojimo. Tako je moralo biti našim očetom, ko je bila Amerika odkrita, ko se je iznajdba smodnika predstavila s prvimi strelji, ko so tiskarji poslali prve pole v svet. Železnice so zopet tak odločilen dogodek, ki bo med člo-veštvom povzročil preobrat, ki bo spremenil barvo in obliko življenja; začenja se nova doba svetovne zgodovine in naš rod se lahko ponaša s tem, da je bil zraven. Kako se mo-rajo sedaj izpremeniti naši nazori, naše pred-stave! Celo osnovni pojmi časa in prostora so omajani! Železnica je ubila prostor in ostal nam je le še čas... Zdi se mi, kakor da se gore in gozdovi vseh dežel približujejo Pari-žu. Že duham vonj nemških lip, pred mojimi vrati buči Severno morje.« — — —

Da, revolucija duhov! Tisti, v katerih se najbolj javlja — nervozni, hiteči, z materializ-mom prežeti in uživanja željni, blazirani dr-žavljeni sveta (kosmopoliti) se je morda naj-manj zavedajo, ker ne utegnejo misliti in gle-dati nazaj.

Velikanski morsk som. Ribiška ladja »Billwader« je ujela pri Islandiji morskega soma, kakršnega doslej še niso ujeli, te vrste. Dolg je bil nad osem metrov, tehtal je 5000 kg, samo jetra 750 kg. Ta vrsta se živi večinoma od morskih pajkov.

Umor ali dolžnost. V Indiji sta se morala dva Hinduja pred sodiščem zagovarjati, češ, da sta pospešila in omogočila samomor. Ne-kemu asketu sta izkopal grob, verske pesmi pojoč se je ulegel vanj, nato sta pa grob za-sula. Zagovarjala sta se, da asket ni izvršil samomora, temveč se je dal živega pokopati v duševni ekaltaciji; onadva sta bila njegova učena in sta mu morala biti slepo pokorna.

Zanimiv proces. Nekemu monakovskemu kiparju je naročilo mesto München, naj okra-sti rebenbaški most s štirimi alegoričnimi kipi. Dali so mu za to 25.000 mark, kar naprej, ker

je bil v denarnih stiskah. Ne bodi len je pa delo izročil nekemu kamnoseku, sam se je pa z denarjem odpeljal v Pariz na »odpočitek«. Ker je pa kamnoseku plačal samo tri kipe in ker ta ni hotel izvršiti četrtega, je prišla stvar na dan. Sedaj se pa pravdajo občina, kipar in kamnosek.

Perzijski šah. Ze dve leti se nahaja per-zijski šah v Evropi. 28 let je star, pa ima že močno razvito sladkorno bolezen. Zdravil se je v Vichy na Francoskem in v Lausanne v Švici. Večkrat že so mu vodilni perzijski dr-žavniki pisali, naj pride domov, pa ni šel. Se-daj so ga pa le spravili; menda ni bogve kaj prijetno živeti v Perziji življenje kralja.

Nalezljive bolezni ponehujejo. Številke za kolero, kugo in osepnice so bile v prvi polovici 1925 prav visoke. Na kugi je umrlo v Indiji od 15. februarja do 18. aprila 36.000 ljudi, za po-lovico manj kakor v istem času lanskega leta. Isto razmerje je pri kolero. Osepnice so se po-javile v Evropi samo na Angleškem, a v dosti manjšem obsegu kakor lani. Tudi difterija in škrlatinka sta šle nazaj.

Ekspedicija v Mongolijo. Ameriški pri-ro-dopisni muzej in ameriško-azijska družba sta poslali prvi oddelek raziskovalne ekspedicije v Mongolijo. Ekspedicija, obstoječa iz 40 oseb, razpolaga s sedmimi avtomobili in s številnimi transportnimi velblodi. Iskala bo ostanke pra-zgodovinske, zlasti ledene dobe. Prvo taborišče je bilo tam, kjer so dobili lani jajca dino-zavrijev, o čemer se je toliko pisalo.

Linčanje. Samovoljno obsodbo na smrt in izvršitev te obsodbe imenujemo po Ameri-kanu Lynchu (linču) linčanje. On je s tem začel. Zlasti so se te kazni posluževali proti črnecem, posebno v slučajih, če so črnci nade-govali bele ženske. Lani se je zgodilo v Zedi-njenih državah 16 slučajev linčanja, najnižje število v zadnjih 40 letih; v 12 slučajih je kazen veljala črnecem, v 4 belim. V desetletju 1914 do 1924 poročajo skupno o 537 slučajih, v prej-šnjem desetletju o 701. Od leta 1885 gre lin-čanje trajno nazaj, in skoraj lahko rečemo, da smo pri koncu, z njim. Povprečno je bilo v zadnjih 40 letih linčanih na leto 105 ljudi, skupaj 4203, in sicer 3165 črnecv ter 1038 belih.

Produkcija cigaret v Ameriki. Od 1. ju-lija 1924 do 30. junija 1925 so napravili v Ze-dinjenih državah 73 milijard cigaret, štirikrat toliko kot deset let prej in dosti več kakor v katerikoli drugi državi; kajti daleč zadej sta Nemčija in Japonska, vsaka s približno 23 mi-lijardami. Ker toliko producirajo, zato Zedi-njene države tudi veliko eksportirajo; zadnje leto z natančnimi podatki je 1923; takrat so eksportirali 12 milijard in 252,528.000 cigaret v vrednosti 23,085.000 dolarjev. Največ ameri-ških cigaret je kupila Kitajska, 9 milijard in 227 milijonov. Svetovno produkcijo tobaka ce-nijo danes na več kot štiri milijarde angleških funtov, od koje svote raste več kot četrtina v Zedinjenih državah. Vrednost cigaret, ki so jih eksportirale Zedinjene države od začetka vojske, cenijo na več kot 200 milijonov dol-arjev; ameriški eksport si je osvojil tudi de-žeje, ki prej ameriške cigarete sploh poznale niso.

Pošiljlatve ameriških izseljencev v domo-vino. Lani so poslali ameriški izseljenci v domovino 350 milijonov dolarjev. Odstevši 46 milijonov, ki so jih prinesli s seboj, ostane 304 milijonov. Največ dolarjev je šlo v Italijo, 100 milijonov; v Nemčijo jih je šlo 80 mili-jonov, na Poljsko 30, v Rusijo 25, na Grško 20 in na Irsko 20. V Jugoslavijo?

Rekord v izvozu klobukov iz ČSR. Letos je izvoz čeških klobukov silno narasel. Ze do-slej se jih je izvozilo v inozemstvo več kakor za 100 milijonov Kč. Največ jih gre na Angle-ško, ki je naročila za 200 odstotkov več kakor lani. Tudi Venezuela, Nemčija, Rumunska in Jugoslavija so se izkazale kakor dobri trgi. Egipet, ki je največji kupec fesov, je v po-slednjem času naročil desetkrat večje število klobukov kakor običajno. Domači trg klobu-kov je pa ostal daleč za lanskim.

Angleška poštna reklama. V času sve-tovne vojne so doživeli poštni pečati veliko sprememb. Ne kažejo samo dne in kraja, tem-več služijo tudi propagandi. Na ta način je izpeljala Amerika vojno posojilo. Sedanji an-gleški poštni pečati pa imajo prepis: »British goods are the best« (angleško blago je naj-boljše). Nočemo dvomiti o dobri kakovosti angleških izdelkov, toda čemu ne sklenejo naši industrijci s poštnim ravnateljstvom do-govora da bi ponesli v svet jugoslovanski po-štni pečati tudi glas naših izvoznih pridelov?

To so bogataši! Maharadža iz Patiale v Indiji se je pri svojem obisku v Londonu na-stanil v hotelu Savoy, najimnitnejšem hotelu Londona, in je vzel za svojih 50 tajnikov, dru-žabnikov in za svojo telesno stražo celo nad-stropje v najem, tretjino hotela. Maharadža sam je stanoval v takozvanih kraljevih sobah, ki so rezervirane za vladajoče osebnosti.

Zvezda Doradus. Ravnatelj Harvardovega observatorija v Ameriki, H. Shapley je odkril najsvetlejšo zvezdo, kar so jih doslej dobili. Je pa to Doradus, nakopičenje megel in zvezdnih kupov na južnem tečajnem nebu. Zvezda je oddaljena od nas 100.000 svetlobnih let! — Solnce je oddaljeno od nas 150 milijonov kilo-metrov ali 8 svetlobnih minut. — Prerez zvezde je večji kakor prerez poti zemlje okoli solnca. Svetlobe ima Doradus za 600.000 naših solnc. Ker svetlebo trajno izžariva, zgubi na leto okoli 20 trilijonov ton. Kdo si more to misliti!

Prosveta.

FRANCOSKI KONCERT.

Dne 1. oktobra sta v zavodu sv. Stanislava priredila koncert Jugoslaviji že znana Francoza profesor Lucien de Flagny in tenorist William Gwin. Zamisel koncertov, kakor jih prireja prof. de Flagny, je vsekar izvirna in srečna. Namen mu je, da pokaže, kako je francoska pesem v narodovih ustih spremljala velike zgodovinske dogodke. — Stoletna preteklost naroda naj bi zadila iz teh starih pesmi, njegova razigranost, njegova pogumnost, njegova žalost in njegova duhovitost. Mirno lahko rečemo, da sta nam tako koncertanta nudila najčistejši glasbeni užitek, ki nam je z novo lučjo osvetlil marsikako dobo in osebnost. Čutili smo diš zapadne romanske glasbene kulture, ki je dobila avtentična prvovrstna tolmača v obeh Francozih. Kakšna resnost in teža veje iz Roy Anglaises (1415); a nič ne more bolje označevati in vzbuditi slutnje one težke dobe, ki ji je bila rešiteljica sv. Ivana d'Arc. Koliko otožne resnosti in lepote je v Mabrougth s'en val-en guerre. Iz klasičnega 17. stoletja (17.) smo čuli Gavote varieté od slavnega Jean Rameau, ki je nudila tudi dovolj prilike g. de Flagny, da je pokazal svojo popolno oblast nad klavirjem. Občudovali smo francosko duhovitost in nagajivost v drugi vrsti pesmi (zlasti J'ai du bon tabac in Voyage du Temps et de l'Amour), ki jih je g. Gwin pel z njim odgovarjajočim lahkotnostjo in jih s kretnjami in mimiko tako izvrstno spremljal, da se je videlo, kako globoko doživlja vse podajanje. Ko smo za 19. stoletjem poslušali pretresljivo de Flagnyjevo skladbo Lauriers (v vojski padlim, 14. julija 1914) smo čutili globoko žalost, ki je napolnila mater domovino ob mrtvih sinovih, a iz žalosti je dihala strašna odločnost, ki pozna le smrt ali zmago. Skladba je moderna, a klasično umirjena. Vedeli smo, da iz take odločnosti, kakor smo jo pravkar občutili, mora vzletati popolnoma ponarodela in melodiozna La Mamelou de la victoire (1918), k ijo slišiš po Parizu ob vsaki priliki. Pesem je mladino naravnost razpalila, da so ob tretji kitici že poskušali ponavljati s pevčevim refren. G. de Flagny nam je še zaigral na klavir »Marche du Maréchal de Saxe«, kjer smo slišali peketanje konjskih kopit tako nazorno uglasbeno, da človek res pozabi, da zveni pred njim klavir.

G. de Flagny opravlja težko, a silno hvaležno delo. Pozabi otmilje lepe stare napeve, harmonizira jih in proučuje, kar ni lahko delo in je pravo znanstveno delo. Tako predelane in prikrojene in razložene nudijo sedaj dragocen donesek k narodni in glasbeni zgodovini. Poleg znanstvene strani de Flagnyjevega dela pa moramo pohvalno omeniti tudi njegovo praktično narodno glasbeno uredništvo. Koliko izmed mladih dijakov, ki so ta dan napolnili dvorano, ne bi morda nikoli imelo prilike slišati francoske pesmi sploh! Topot pa so jo slišali, slišali iz prvovrstnega vira; — naj je pojem še tako megljen — ima ga. Zato smo g. Flagnyju iz vsega srca hvaležni za njegov dolgoletni trud, iz katerega nam je zrastle ta prelepa poldruga ura užitka. Hvaležni smo pa prav tako tudi g. Gwinu, ki smo ga občudovali kot neprekosljalivega tolmača teh pesmi.

Poleg glasbene strani tega koncerta naj omenim še drugo, ki je danes za mladino tudi velikega pomena — jezikovno stran. G. de Flagny namreč svoj koncert smatra za nekako predavanje; vsako pesem okviri z jasno zgodovinsko, literarno in glasbeno razlago. S tem omogoča tistim, ki so večji francoščine, globlje razumevanje skladbe, drugim pa, ki se francoščine uče, da poslušajo pristen francoski govor; seveda je mučno samo napenjanje ušes — toda govoriti človek začne z ušesi in dokler se ti po sto in sto zastojnih poskusih ne odpro ušesa, se ti trda grča jezika ne bo omajala; kaplja na kapljo skalo preluknja. Tudi s tega vidika zasluži g. de Flagny vse priznanje in pomembnost in praktičnost takih koncertov je na dani.

Bila pa je prireditelj v zavodu toliko lepša, ker je bil g. vicekonzul francoske republike v Ljubljani, Paul Joseph Flach tako prijazen in se odzval našemu vabilu. Bila je to lepa prilika, da smo se uradnemu zastopniku mogli osebno zahvaliti za vso naklonjenost, s kakršno nas podpira Francija. — V družbi gospe baronice d'Astres smo si ogledali še kapelo in knjižnico.

Bil je lep večer, na katerem smo spoznali nove lepote francoske umetnosti, na katerem so se razširile in povečale medsebojne vezi ljubezni. Lahko je žal Ljubljani, če bo pustila, da gre mimo nje lepa prilika.

Prosvetna zveza.

Koroški naj bo posvečena nedelja 11. oktobra. Vsa prosvetna, izobraževalna in delavska društva naj ta dan primerno, resno proslave v svojih prostorih. Vsa društva so prejela predavanje in deklaracijo »Tožba koroških Slovencev«. Dolžnost vsakega odbora je, da to predavanje priredi. Narod, ki ne zna ceniti svoje zemlje, ta je vreden ni! Pokažimo, da ni dežela onstran Karavank pozabljena, temveč v srcih naših zapisana z vročo ljubezni.

Boj za Koroško je naslov lični spominski knjigi, katero nam je poklonil dr. Val. Rožič ob petletnici koroškega plebiscita. Kakor svetli solnčni žarek, se mi zdi ta knjizica, kateri je ob žalostnem spominu prodrli črne oblake, ki leže nad Gospo sveto. Knjiga je namenjena: Vsem, ki so dobre volje! Značilno je, da so pri sestavi te knjige sodelovali vsi oni, kateri so pred petimi leti prisiljeni zapustili Korotan:

Vse, vse so vzeli nam! In zemljo
In hišo nam prodali so.
Pa iz dežele naše drage
Nas v mrak in mraz izgnali so...
A. Aškerc.

Kljub temu so se ob žalostni petletnici ob bregovih Save spomnili svoje žalostne domovine. Najmanj, kar zahteva od nas sestrski ljubezni in bratovsko sočutje je, da sleherni Slovenec in Jugoslovian prav v teh dneh seže po tako lepi knjigi. Napijmo se iz nje one vroče ljubezni do Koroške, kateri živi v srcih koroških Slovencev! Naj ne bo nobenega društva, nobenega odseka ali krožka naših prosvetnih, izobraževalnih in delavskih organizacij, kateri ne bi takoj naročila knjizice. Naroča se pri Prosvetni zvezi. V knjigi je nabranih lepo številno pesmi in tvarine za predavanje za Koroški dan. Zopet mora biti naša: Gospa sveta!

I. Prosvetni večer, katerega priredi Prosvetna zveza v Ljudskem domu, bo posvečen Koroški. Na sporedu je velezanimivo predavanje: Koroška na mirovni konferenci v Parizu. Predava dr. Ehrlich, kateri se je omenjene konference sam udeležil. Predavanje bodo spremljale zanimive skioptične slike, na katerih bomo opazili vso jugoslovansko delegacijo, kateri je takrat sodelovala. — Predavanje se vrši v petek 9. oktobra ob 8 zvečer kot uvod k proslavi Koroškega dne.

Prosvetni večeri tvorijo eno izmed najbolj uspešnih in hvalevrednih panog našega društvenega življenja in delovanja. V vseh točkah mora biti

ponarjena enotna glavna misel dotičnega večera. Prosvetni večer obsega sledeče točke: predavanje s skioptičnimi slikami, deklaracijo, kateri se nanaša na predavanje; pevski točka, kateri mora biti tudi v zvezi s tvarino, kateri se obravnava oni večer. Po možnosti naj sodeluje tudi godba z eno ali dvema točkama in dramatični odsek. Te vrste prireditve so ljudem bolj všeč kakor igre. V Vestniku leta 1924 in 1925 se nahajajo že sestavljeni sporedi takih večerov.

Izposojevalnica skioptičnih slik pri Prosvetni zvezi ima na razpolago 28 verskih predavanj (980 slik), 64 zemljepisnih (1920 slik), 9 zgodovinskih (417 slik), 5 obrtno-tehničnih (127 slik), 2 narodopisna, 2 naravoslovna, 5 leposlovnih itd. Skupaj 146 predavanj v 4050 slikah. Slike se pošiljajo tudi po pošti. Društva, segajte pridno po slikah!

Skioptična predavanja se vrše danes: Predelje pri Kranju ob 8 popoldan: Stari Rim in preganjanje kristjanov. — Koroška Bela ob 8 zvečer v Društvenem domu: Od Trsta do Kotora. Zelo lepe slike z naše jadranske obale. — St. Jakobskva prosveta v Ljubljani: Znamenitosti sveta. Predavanje se vrši zvečer v društvenih prostorih.

V Sp. Šiški vprizori danes ob 7 zvečer v samostanski dvorani Izobraževalno društvo iz Podbrezje lepo igro: »Roza Jelodvorska«. Ker je čisti dobiček namenjen za zgradbo nove cerkve, se k obilni udeležbi vlnudno vabi.

Ljudski oder v Radovljici. V nedeljo 11. oktobra ob 8 zvečer, ter v nedelji 18. in 25. oktobra ob pol 4 popoldne priredi Ljudski oder v Radovljici zgodovinsko igro: »Amasc. Igra predstavlja preganjanje kristjanov za časa cesarja Avrelijana. Polna je pretresljivih, pa tudi smešnih prizorov. Vstopnina je znižana. Vstopnice v predprodaji v Kmetijski zadrugi. Popoldanska igra se konča ob 7, pravočasno za odhod na vlake.

EXCELLA

najboljši in vendar najcenejši stroj rodbino in obrt. — Nadomestni deli za vse stroje.

J. Gorec, Ljubljana

palača Ljubljanske kreditne banke

Narodno gledališče v Ljubljani.

Drama.

Začetek ob 8 zvečer.

Nedelja 4. okt.: »Vozek. Izven.
Ponedeljek 5. okt.: »Ifigenija na Tavrudi. Red B.
Torek 6. okt.: Zaprio.
Sreda 7. okt.: »Periferija. Premijera. Izven.

Opera.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Nedelja 4. okt.: »Netopir. Izven.
Ponedeljek 5. okt.: Zaprio.
Torek 6. okt.: »Mrtve oči. Red C.
Sreda 7. okt.: Zaprio.
Četrtek 8. okt.: »Manon. Red D.
Petek 9. okt.: »Aida. Red F.

Nedelja v ljubljanskem gledališču. Drevi ob osmih se vprizori v drami kratkočasna, lahkotna in zabavna vaška šaloigra Petrovičeva »Vozek. V glavnih vlogah nastopijo ga Juvanova, gdna Vida, gg. Rogoz, Levart itd. — V operi bodo igrali ob pol 8 priljubljeno Straussovo opereto »Netopir« z gg. Poličevo (Adela), Lovšetovo (Rozalinda), Pečkom, Kovačem, Povhetom in Jankom v glavnih vlogah.

EUGEN D'ALBERT: »MRTVE OČI«.

Nova operna sezona se je otvorila v četrtek, dne 1. oktobra, z d'Albertovo opero »Mrtve oči«. Znani skladatelj »Nižave« je v letih pred vojno zložil to delo s simbolično predigo na Ewersovo besedilo. V njegovem delu zavzemljejo »Mrtve oči«, sicer dosledno vodilnomotivno zgrajene, mesto odločnega pripoznanja k impresionizmu Glasba te opere je čustveno melodiozna kakor v »Nižavi«, pa preveč natrpana, po iznajdljivosti, originalnosti in barveni pestrosti, odlikah tovrstne opere, se ne more uspešno staviti v bok todobni italijanski operi, niti Straussu.

Pri otvoritveni predstavi je sodeloval, z veseljem ugotavljamo, zopet enkrat popoln orkester, ki ga je vodil dirigent g. N. Stritof smiselno muzikalno. Želeli bi si le čisto manj hrupnega orkestra, jasnejšo motivično razlikovitost in v ostalem nežnejšo godbo, da bi glavni višek v glasbi, vzporedno z viškom drame, ki ga je dirigent le s težavo še dvignil iznad drugih viškov, tembolj devaloval. Pri otvoritveni predstavi sta sodelovali tudi dve novi pridobitvi naše opere, v vlogi Arcezija

novi dramatični bariton g. Holodkov in novi lirsko-dramatski sopran ga Caletova, ki sta, če se da skidepati pač iz njenega prvega nastopa pri nas, pomena vredna artista. Prvi ima dokajšen glasovni obseg, dramatski dar in je ustvaril svojevrsten psihološki tip, dasi je igralski malo pretiral. Ga Caletova (Mirtokle) ima tehnično izčolano grlo, tudi velik glasovni obseg z razvito višino, in dobro gojeno nižjo lego, je lirsko-dramatsko sposobna pevka in umerjeno igrav. Od starih domačih moči treba koj omeniti go Thierryjevo (Marija Magdalena), ki je pevsko dovršeno umejniški podala svojo vlogo, g. Banovca (pastir) Šolani, mehki, lirčni tenor, in g. Kovača, ki so se častno potrudili za uspeh opere. Uprizoritev sicer ni šla preko šablone, kostumi so motili v neenotnosti, vendar je bila predstava v celoti znak, da se operna uprava trudi, doseči v novi sezoni umetnostno boljših rezultatov od lani.

IFIGENIJA NA TAVRIDI.

Pri snočni otvoritveni predstavi je dosegla Ifigenija lep uspeh. K temu uspehu je prvi pripomogel prireditelj teksta Fr. Albrecht s svojim vzornim, jezikovno bogatim prevodom; brez njega bi ne bilo pesmi, ki je v Ifigeniji. — Drugi, odpraki uspeh so ustvarili ga Marija Vera kot voditeljica igre in njeni igralci. Ga Marija Vera je poleg vodstva igre imela tudi glavno vlogo. Načelo, ki smo ga čutili iz uprizoritve, je bilo tisto, ki ga je ga Marija Vera že napovedala: harmonija v igri in besedi. To navidez enostavno načelo čiste igre, tedaj brez drugovrstnih odprskih pritiskov, ki zahteva osredotočenje samo igralcu, se je v celoti posrečilo. Zato bi bilo najbrž še bolje, da bi bili izostali svetlobni učinki proti koncu igre ali bili vsaj milejši. Še več: tekst je tako enoten, da le komaj vidno loči Grke in Tavrjice. Tedaj bi idealna enotna črta ne smela v stilizaciji igre skoro nič ločiti Grkov in barbarov. Delo ne dopušča nobenega realizma, zahteva samo idealno plastičnost v najvišji meri. Scena sicer ni motila igre, ni je pa mogla podpirati — boljše gledališče nima — napravi pa vendar ob prvem pogledu vtis zadrege in neskladnosti. Držala se je igra sama v svojih igravcih. Igravci so bili večinoma srečno izbrani in prav sporejeni. Težki tekst še ni popolnoma plastičen, a slabo ne govore nikjer — prehoda pri obeh pripovedih Ifigeniji in Piladoni v začetku nista še izpolnjena — ju ne čutimo. Na višini je ga Marija Vera kot Ifigenija. Visoka klasična postava ob junaški Orestovi razodeva Agamemnovo hčer. Umerjenost, ki varuje svečeniško dostojanstvo in z modrostjo spremljanemu čustvu določa prave meje, je glavna vršina njene igre. Odmerjene so njene kretnje, po kipih posnete. Na dveh, treh mestih preide v višino, ki je že koturn, ne vzvišenost. Na višku je v pesmi Park. Sporediti ji moremo Levarjevega Oresta. Njegova junaška postava je odsev trojanskih junakov, njegovo čustvo bolečina Tantalovega potomca. Uporni priziv proti usodi, odpoved življenja in obup se spletajo v enotno grozno potezo. Ta dvojica, Ifigenija in Orest, je zato naravno dosegla v tretjem dejanju svoj višek. — Težko je bilo tedaj ob njima Janu kot Piladu. Njegov patos še ni dovolj ugajlen, kretnja še ne prav prožna, a se je vztrajno boril za harmonično igro. — Nehvaležni svet barbarskih Scitov sta zastopala g. Skrbnišek kot Toas in g. Gregorin kot Arkas. Arkas, vloga golih poslanstev in vezočnih nastopov, je brez posebnega poudarka. Gregorin jo je igral večinoma v skladu, v dostojanstveni umerjenosti, dočim pojmovanju Skrbniškovega ni mogoče pritrlditi. Barbarstvo je v maski, kretnji trdo podčrtal, in v ostrih prizorih je ta kralj »plemenitega duha« dokazoval, da Ifigeniji nikoli ni mogel biti »obec. Dostojanstvo kralja je docela črtal iz svoje vloge, dasi ga tekst sam podčrtava. Tu je linija igre občutno trepla. V celoti bo za idealno uprizoritev treba nekatera mesta glasovno ublažiti, ker je več vreden v igri stilizirani klasičen kot pa poudarek tragedije v realnem mislicu. Z veseljem priznamo, da je bila igra na višini klasičnih predstav na najboljših odrih. Zal, da je otvoritveni predstavi prisostvovalo tako malo občinstva.

France Kolbar.

Ljudski oder v Ljubljani

Nedelja 4. oktobra: Ob pol 8 zvečer: »ZUPAN«, izvorni igrokaz v treh dejanjih. — Predprodaja vstopnic danes od 10 do 12 in od 5 naprej do začetka predstave v pisarni »Ljudskega odra«.

OSTANKE

českega in angleškega sukna za moške obleke, damske kostume in plašče po 2:50 do 3:20 m do bite po neverjetno nizki ceni, in sicer od 250 dinarjev naprej v razpisiljalnici

JOSIP IVANČIČ — LJUBLJANA

Miklošičeva cesta 4 (naspr. frančiškanske cerkve). Oglejte si izložbe! Prepričajte se!

Nudi se Vam lepa prilika za nakup različnega manufakturnega blaga

V »Šentpetrskem bazarju«

na Martinovi cesti št. 8 po zelo nizki ceni. — Prepričajte se sami, ne bo Vam žal! 6751

Knjige in revije.

»Socialna misel«, št. 8, prinaša referat dr. Gvida Ranta, ki ga je imel na stičenskem dijaškem tečaju o »Praktičnih poteh k obnovitvi in poglobitvi verskega življenja«. Dr. Josip Jeraj pa završuje svojo serijo člankov o »Kulturnih nalogah Jugoslovancov«. — V tisku sta tudi št. 9 in 10, ki bosta izšli v enem snopcu in bosta jako zanimivi. Fran Erjavec objavlja namreč v njih važno razpravo, ki je tvorila tudi predmet avtorjevemu predavanju v Stični, namreč »Socialno vprašanje našega kmetskega stanca«, kjer se na podlagi razpoložljivih statističnih podatkov riše dejansko gospodarsko stanje kmetskega stanca v Sloveniji. Bogomil Šedivy razpravlja o »Srbski slingi«, kjer podaja duševno strukturo srbskega naroda. Josip Felicinovič pa opisuje znamenitega krščanskega sociologa A. Pottiera.

»Boj za Koroško.« Ta naslov nosi brošura, kateri je izšla te dni v založbi »Jug« v Ljubljani. Zbral in uredil je to brošuro prof. dr. Val. Rožič. Cena Din 20. Dijaki dobivajo brošuro v pisarni Jug. Matice po 15 Din.

»Zakleti grad« se imenuje nova igra, ki jo je spisal dr. Alojzij Remec. Snov je zajeta iz zgodovine 16. stoletja in povsem romantična. Igra izide že pred uprizoritvijo v mariborskem gledališču v založbi Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani.

Frances Hodgton Burnett: »Mali Lord Fauntleroy«. Prevel Karel Pribil. Založila Jug. knjigarna. Ljubljana 1925. Cena Din 24, vezano v celo platno Din 36. — Ze leta in leta nisem bral knjige s tako slastjo kot »Malega Lorda Fauntleroya«. Ko sem dal knjigo v roke svojemu 14letnemu sinu, ni hotel iti h kosilu, češ, da ne gre nikamor prej, dokler knjige ne prebere. Otrok, ki je raje lačen, kot bi odložil knjigo, je pač najboljši izpričevalo za dobro in lepo ter interesantno čtivo. Ko sem bil še sam dijak, so v ljubljanskem gledališču igrali dramatisiranega »Malega Lorda«, ki ga je predstavljala Kreisova. Vsa Ljubljana je drla gledat to predstavo. Zato je prav, da nam je Jug. knjigarna preskrbela vzoren prevod Pribilov, ki se čita zelo gladko. Uvod, ki ga je napisal prevajalec, je jako skrbno in temeljito uvede v roman. Vsebinsko navede na straneh 5. in 6. za kratko orientacijo

»Mali Lord« je roman plemenitosti in dobrostrčnosti. Opisuje nam, kako prirojena plemenitost »Malega Lorda« gane starega zakrknjenca in napravi iz njega koristnega člana človeške družbe, ki z dobrodelnimi ustanovami lajša bedo človeštva. Vsa knjiga je pisana v tako prikupnem tonu, da je človek kar ne more odložiti. Miloba je razlita nad vsakim stavkom. Plemenitost ti veje iz vsake besede. In vendar nikake tendence — torej umetnina prve vrste, ki učinkuje sama po sebi. Knjiga je pripravna za male in za odrasle bravce. Prepričan sem, da se bo knjiga razprodala v par mesecih, zakaj vsi se bodo trgali za njo. In kdor jo bo prebral, bo agitiral za njo v krogu svojih znancev. Koliko imamo Slovenci prevedenega šunda — »Mali Lord« pa sega v sfero svetovne literature in bo svoje stoletje preživel. Značaj so risani z neizmerno fino psihologijo in doslednostjo sujeta je zanimiv in je realistično romantičen; do godki se razvijajo povsem normalno in naravno, slog je silajen, opisi verni in resnični, kaj hočete od dela še več, da se prikupi vsakomur? Ni treba romana priporočiti. Dobro blago se samo hvali in »Mali Lord« bo prepotoval vso Slovenijo in povsod ga bodo sprejeli z največjim veseljem in ga zpet in zopet vabili v goste.

Cerkveni vestnik.

Kongregacija za gospe pri Sv. Jožefu ima svoj prvi sestanek v torek ob 5 popoldne. Polnoštevilno II. Mar. kongregacija pri uršulinkah ima danes ob 2 popoldne redni mesečni shod. Udeležba obvezna.

Dijaški vestnik.

Duhovne vaje za akademike v Domu duh vav bodo od 10. zvečer do 14. oktobra jutraj. Vsa udeležena dobi lastno sobo, hrano in vso oskrbo v Domu. Kdor se še želi udeležiti teh duhovnih vaj, naj to sporoči do četrta na rektorat kolegija D. J. v Ljubljani, Zrinskihova cesta 9.

Naznanila.

»Krekova mladina« Ljubljana opozarja na njen nocojšnji družabni večer v I. del. kons. društvu. Na sporedu razne zabavne točke. Začetek ob sedmih. Vstopnina ni. Delavski mladini naklonjeno občinstvo vlnudno vabljeno!

Frančiškanska prosveta ima v torek 6. oktobra ob 8 zvečer v dvorani na portu prvo letošnje predavanje. Obenem naznanja, da se bodo predavanja redno vršila vsak torek in vabi člane te prijatelje društva k obilnemu obisku.

Krekova prosveta, zveza uradnic in trgovskih nastavljenk priredi za članice kakor tudi nečlanice učni tečaj za ženska ročna dela. Vpisovanje se vrši v sredo 7. oktobra od pol 7 do 9 zvečer v zvezinih prostorih v Alojzijevežu na Poljanski cesti. Istočasno se bodo dobila tudi vsa druga pojasmila.

Družba sv. Elizabete. Osrednji svet družbe sv. Elizabete ima redno mesečno sejo v torek 6. oktobra ob 4 popoldne.

Danes v nedeljo ob 7 zvečer vprizori v sam. dvorani v Sp. Šiški Izobraževalno društvo iz Podbrezje lepo in poučno štiridejansko: »Roza Jelodvorska«. Čisti dobiček je namenjen za zgradbo nove cerkve. K obilni udeležbi vlnudno vabi Odbor.

Društvo najemnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odborova seja v sredo 7. oktobra ob 20 v veliki dvorani Mestnega doma Društvena pisarna daje članom dnevno od 18 do 20 informacije Sv. Petra cesta 12, podprilnišja vhod iz ulice »Za česlome«.

Danes vsi v Mestni dom na tretjo vinskotrgatev, ki jo priredi Prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Ljubljani. Sodeluje gasilska godba in pevsko društvo Krakovo-Trunovo. Na sporedu je petje, šaljiva pošta itd. Vstopnina 5 Din za osebo

Olepišvalno društvo v Rožni dolini vabi na vinskotrgatev, kateri se vrši danes v restavracijskih prostorih g. Balija na Strelišču pod Rožnikom. Začetek ob 4 popoldne.

Svarilo.

Baje se je zastavila oprava, ki je tudi v last. Radi tega svarim vsakogar, ker nisem za to vedel, niti v to privolil. Enako opozarjam, da plačnik odgovor, ki bi jih delali brez moje vednosti, bodisi sodnik ali kdo drugi.

Ljubljana, dne 2. oktobra 1925.

JOSIP REBEK

ključavničarski mojster.

To je veselje, taka pena!

Kdor uporablja »GAZELA«-milo, ima prijetno delo in je hitro gotov. Laz ne perem nikdar z drugim kakor z »GAZELA«-milom.

Vse, vse so vzeli nam! In zemljo
In hišo nam prodali so.
Pa iz dežele naše drage
Nas v mrak in mraz izgnali so...
A. Aškerc.

Gospodarstvo.

Sladkorni trg.

Ljubljana, 3. oktobra 1925.

Za več tednov je opazovati na svetovnih tržiščih sladkorja padanje cen, ki je zlasti v zadnjih dveh tednih zavzelo večje dimenzije. Šele zadnje dni je nastopila manjša reakcija, za katero pa je težko trditi, da bo dolgo trajala.

Ker je zadnje čase nastopilo za sladkor no pesno ugodno vreme, je računati v skoro vseh vodilnih evropskih državah na dobro kampanjo.

Zadnji dan v mesecu septembru t. l. je objavil znani strokovnjak F. O. Licht v Magdeburgu svojo cenitev evropskega pridelka. Kakor posnemamo iz praških listov, cenil evropsko produkcijo sladkorja v kampanji 1925/26 na 7,605.000 ton napram 7,175.000 tonam v kampanji 1924/25.

Po državah se razdeli cenitev sledeče: Nemčija 1,680.000 ton (1924/25 1,600.000 ton), Češkoslovaška 1.600.000 ton (1,430.000 ton), Rusija 950.000 ton (480.000 ton), Francija 780.000 ton (830.000 ton), Zolska 530.000 ton (495.000 ton), Belgija 380.000 ton (400.000 ton), Holandija 300.000 ton (335.000 ton), Španija 250.000 ton (260.000 ton), Ogrska 220.000 ton (220.000 ton), Italija 200.000 ton (150.000 ton), Švedska 130.000 ton (135.000 ton), Danska 175.000 ton (136.000 ton), Avstrija 85.000 ton (74.000 ton), vse ostale evropske države (tudi Jugoslavija) 300.000 ton (375.000 ton). Iz teh podatkov je razvidno, da je računati s propa-

dom italijanske sladkorne industrije. Na drugi strani bo Rusija producirala dvakrat toliko sladkorja kakor v pretekli kampanji.

Upoštevati je treba, da je to prva cenitev produkcije sladkorja. Korekture so sicer mogoče, vendar pa končne slike ne bodo dosti izpremenile.

Letošnja kampanja je dala na Kubi 5,125.000 ton, kar pomeni napram lani več za 1,160.000 ton. Kar se tiče nove kampanje, je pričakovati na Kubi še večjega pridelka.

V Češkoslovaški so ostale cene za novi sladkor neizpremenjene na bazi K 440 od tvorniške postaje, baza normalni kristal, z odgovarjajočimi dokladami za posamezne vrste.

Naš sladkorni kartel namerava ceno prilagoditi novemu železniškemu tarifu, o čemur pa nam dosedaj še ni ničesar poročano. Letošnja kampanja bo sicer dala manjšo produkcijo kakor lani, vendar pa so zaloge od lanske kampanje še dovolj velike.

Konkurz. Razglašen je konkurz o imovini Genovefe Walterjeve, šivilje in trgovke v Hrastniku; prvi zbor upnikov 16. septembra, oglasni narok 20. sept., ugotov. narok 6. oktobra 1925.

Belgrajska trgovska zbornica. Dne 30. septembra se je vršila plenarna seja belgrajske trgovske zbornice. Največ so obravnavali vprašanje rečne plovbe in Brodarskega sindikata.

Jugoslovanska agentura v Varšavi. Iz Varšave poročajo, da je jugoslovanska vlada ustanovila v Varšavi posebno trgovsko agen-

cijo, ki bi organizirala izvoz poljskega premoga, železa in petroleja v Jugoslavijo.

Naša industrija alkohola. Po zadnji statistiki imamo v naši državi 7 tvornic spirita, katerih letna produkcija znaša ca. 120.000 hl. Izvoženih je bilo lani 1,233.000 kg spirita v vrednosti 19,2 milijona dinarjev.

Carinski dohodki. V drugi desetini meseca septembra t. l. so znašali carinski dohodki 68,824.812 Din napram 76,573.872 Din v prvi dekadi istega meseca. Sledeče carinarice so imele v drugi dekadi meseca septembra t. l. dohodkov: Ljubljana 5,782.298 Din, Maribor 3,730.084 Din, Jesenice 527.822 Din in Rakek 199.787 Din. — Od 1. aprila t. l. do 21. septembra t. l. so dosegli carinski dohodki vsoto 972,517.929 Din napram 788,847.679 Din v odgovarjajoči dobi lani.

Znižanje diskonta v Angliji. Z ozirom na položaj angleškega denarnega trga, ki izkazuje veliko likvidnost, je ravnateljstvo »Bank of England« sklenilo znižati diskont od 4½% na 4%. Zadnja izprememba diskonta je bila dne 6. avgusta t. l., ko je bil znižan od 5% na 4½%. Od 5. julija 1923 do 5. marca t. l. je znašal diskont 4%, od 5. marca t. l. do 6. avgusta t. l. pa 5%. Borza je takoj reagirala s povišanjem prometa.

Borze.

Dne 3. oktobra 1925.

Denar.

Zagreb. V današnjem prostem prometu so bili sledeči tečaj: Italija 229 (227.80—229.80), London 273.50 (272.66—274.66), Newyork 56.50 (56.11—56.71), Pariz 266 (263.875—264.875), Praga 167.75 (166.64—168.60), Dunaj 7.96 (7.912—8.012), Curih 10.90 (10.865—10.945).

Curih. Belgrad 9.19 (9.1875), Berlin 123.40 (123.40), Pešta 72.50 (72.50), Italija 20.85 (20.85), London 25.09 (25.09), Newyork 518.05 (518.05), Pariz 24.05 (24.05), Praga 15.35 (15.355), Bukarešta 2.45 (2.44), Solija 3.79 (3.79), Amsterdam 208.40 (208.40).

Orlovski vestnik.

Rajhenburg. V nedeljo 27. septembra je slavil naš Orel 15 letnico ustanovitve. Dopoldne je prisostvovalo 20 članov in 18 naraščajnikov v kroju sveti maši, popoldne pa je bila akademija, ki je bila podana in splošno zadovoljstvo. Pokazala je, da so člani in naraščajni pridno vežbali in da je vodstvo v sigurnih rokah. Proste vaje članov s spremljevanjem harmonija so bile lepo skladno in strumno izvedene. Pri naraščajnikih prostih vajah se je pokazala in tam nosigurnost, čemur je bila kriva razburjenost ob prvem nastopu. Skupine so bile izvedene res krasno in z imponirajočo zanesljivostjo. Zahtevajo precej moči, a kaj je to rajhenburškim Orlom! Težka atletika (6 telovadcev vzdiguje zapored 70 kg težko ročko) je bila nekaj novega. Tu so naši fantje pokazali moč svojih mišic. Orodna telovadba pa je bila vsek akademije in je spravila gledalce v navdušeno razpoloženje. Telovadci (po 9 na drugo in na bradlji) so pokazali, kaj se doseže z vztrajnim vežbanjem. Vaje lepe, deloma jako težke, izvedene z lahkoto, so napravile najboljši vtis. Rajhenburžani so na to vrsto lahko ponosni. Deklamaciji sta bili srečno izbrani in korajžno povedani. Moški zbor (18 gr.) je izvajal Devovo »Pojdem u rutes« s sopranom solom (Marica Avenakova) in Maroltov »Oj ta soldaški bobone. Peli so lepo, glasovi se mehko zlivajo, tenorji so živi in prožni, basi donijo kakor pedal v orglah (končni kontrabas »Soldaški bobone«). Mislim, da ni bilo nobenega med gledalci, ki ne bi odšel z občutkom blažinega uživanja.

Poizvedovanja.

Od Poljanske ceste čez Zmajev most po Sv. Petra cesti se je zgubil otroški tolovnik. Najditelj se naproša, da prinese na Poljansko cesto 21.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 150 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znakom!

VAJENCA

močnega in poštenega, išče takoj pod ugod. pogoji Ciril Podraž, ključavn. na Igu 147

PRAKTIKANTINJA

z mešč. šolo, trg. tečajem, izurjena v strojepisju in stenografiji, veča slovenščine in nemščine, želi vstopiti v kako pisarno ali trg. podjetje v začetku event. brezplačno. - Cenj. ponudbe na upravo lista pod »Praktikantinja« št. 6665.

OBRATOVODIA

(mizarški mojster) dobra in zanesljiva moč, vešč montiranja obratnih strojev, specialista za pohištvo, išče pri kakšnem podjetju prim. službo. - Ponudbe pod »Pomoč« št. 6599 na upravo lista.

Boljša šivilja

bi hotela šivat na dom in se cenj. damam tople priporoča. Naslov v upravi pod št. 6634.

Krojaški POMOČNIK

za veliko in trajno delo, se sprejme takoj. Hrana in stanovanje v hiši; plača po dogovoru. - Gasper CUKJATI, kraj. mojster, Trojane. 6654

2 kolarska vajenca

takoj sprejemem. - Naslov v upravi lista pod št. 6639.

Učenka

zdrava in čvrsta, se sprejme v trgovino z mešč. blagom. - IVAN RAŠL, Podlehnik pri Ptuj. 6671

Učno mesto

ŠPLOSNEGA MIZARSTVA ali KLJUČAVNICARSTVA se išče za 15 letnega, zdravega, močnega in pridnega fanta z dežele z vsjo oskrbo pri mojestru. - Cenjene ponudbe pod »Takoj ali pozneje« na upravo »Slovenca«.

Čevljarski POMOČNIK

dobro izvežban, za fino zbito delo, se sprejme takoj v trajno delo pri JOSIPU POGAČARJU v Radomljah.

KDO RABI?

Absolventinja mešč. šole z končnim izpitom, išče primerne službe v kakšni pisarni, gre tudi ko vajenka v večje podjetje. - Naslov pove uprava lista pod št. 6743.

SLUŽKINJA

spisobna za vsa hišna dela in kuhanje, se sprejme k rodbini dveh oseb na deželo. Ponudbe pod št. »Savinjska dolina št. 6752« na upravo »Slovenca«.

Spreten in trezen starejši milnar

z dobrimi spričevali, se takoj sprejme pri F. S. KRABAR — Vianja gora.

Spreten kuhar

mlad, z dobrimi spričevali, išče službe v kakšni menzi ali slično v Mariboru ali Ljubljani. Gre tudi izven Slovenije. - Ponudbe na upravo lista pod: »Kuhar« št. 6744.

Sprejme se učenc

krščanskih staršev za kovaško obrt. - Ponudbe na naslov Josip MALOVRH, kovač, Polhov gradec. 6668

Pekovski POMOČNIK

mlad, z dobrimi spričevali, išče službe. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. »Stalna služba«. 6714

Prodajalka

mlajša moč, želi mesta v mestu ali na deželi. En mesec gre tudi brezplačno. - Naslov v upravi pod št. 6716.

Korespondentinja

samostojna sila, v slovenskem, srbo-hrv. in nem. jeziku, brza stenotipistinja, s prakso in veščo tudi vsem ostalim pisarn. poslom, išče primer. nameščenja v mestu ali v provinci. Nastop 15. okt. ali 1. nov. - Ponudbe s pogoji je poslati upravi lista pod: Korespondentinja 6693.

Mesto voditeljice

KNJIGARNE papirne trgovine ali podobno, iščem v Ljubljani ali izven. Prevzamem tudi lahko trgovino na račun, ev. grem kot DRUŽABNICA ali blagajničarka. Večletna praksa in dobra spričevala na razpolago. Zmožna knjigovodstva in strojepisja. Vložim tudi lahko nekaj kavcije. - Ponudbe upravi lista pod: »Dobra moč« št. 6718.

Krojačica

začetnica, iz boljše uradniške družine, mirne naravi, ki je z odliko napravila vajeniški izpit in se razume na angl. in franc. delo, želi mesta v finem damskem modn. salonu, kjer bi se proti prosti hrani in stanov. dalje izobraževala. Govori nem. in nekoliko slov. Gre tudi iz Maribora, a le v mesto. - Dopise na: Anica W., Maribor, Pobrežje, Cankarjeva 4.

EKONOM

(samski), z odliko dovršeno kmetijsko šolo ter večletno prakso na boljšem posestvu, zmožen samost. voditi posestvo, išče stalnega nameščenja kot oskrbnik na posestvo. Nastop lahko takoj. - Naslov v upravi lista pod »Ekonom« št. 6732.

Najboljše šivaine stroje

tudi na obroke, dobite pri M. PLEVEL, Preska-Medvode. - Zahtevajte ponudbe!

UCENKO sprejemem v trgovino z mešč. blagom. Naslov v upravi lista pod št. 6731.

Opekarna »EMONA« na Vižu - Brdo

Pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta 23. Telefon 297. Priporoča svoje bogato zalogo zidne opeke, žlebakov in strešnikov vseh vrst po zelo ugodnih cenah.

IZJAVA.

Ker moj mož še ni nikdar zame skrbel, ne za moje otroke, upam da ni plačnik za me.

MARIJA ERKLAVC.

Amer. pisal. mizo

in ameriško pisarn. OMARO kupim. - Ponudbe je poslati na poštni predal št. 85, Ljubljana. 6726

Ceno se prodaj:

dobro ohranjena kompletna SPALNICA, nadalje trgovska oprava z omaro za led, vse v dobrem stanju, zapravljivček in več drugih predmetov na Emonski cesti 10.

Priporočam se cenj. damam v mestu in na deželi za obilne obiske. - Poučujem tudi gospodične šivanja za domačo uporabo. - Postrežba točna, cene solidne.

Minka Karo

damsko krojaštvo LJUBLJANA Sv. Petra cesta št. 58.

Iščem v najem

primeren prostor, lokal ali posestvo, kjer bi se lahko vodila mala trgovina. - Cenj. ponudbe na upravo lista pod »Prostor« št. 6720.

Podjet. trgovce išče v najem TRGOVINO

(če mogoče z gostilno) v Ljubljani ali kjerkoli, za takoj ali pozneje. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Kjerkoli« št. 6736.

čevljarski stroj

za zgornje dele, se prodaj. - Več: Jože Milavec, pri Zalogarju, Kolodvorska ul. 18.

Orglarsko podjetje »CECILIJA«

je začelo delovanje v Jugoslaviji. Delavnica: Ljubljana, Cesta na Rožnik št. 29. Postavlja nove orgle, ustavlja nove prospekte in električne ventilatorje, izvršuje vsa popravila. - Ojarti in risbe brezplačno. 6694

Prodajam parcelo

780 m² in pričeto stavbo s kuhinjo, shrambo, straniščem in 2 sobama; do 15. nov. se lahko izgotovi po ugod. cen. Naslov v upravi pod »Parcela« št. 6700. - Parcela se nahaja v bližini bolnice.

Proda se:

razno čevljarsko ORODJE, 2 šivaina STROJA ter druge čevljarske potrebščine. - Poizve se Pred škofijo 16/II.

Smučke

prvovrstne, izdeluje najceneje I. ZABJEK kolar, Fužine - Sp. Hrušica.

Posesivo na Bregu

županstvo Zagradec-Fužine, obstoječe iz hiše in drugih gospodar. poslopij, prodam. Poleg je 3 orala gozda in 2 orala zemljišča. Pripravno je za trgovino, ker leži ob cesti. Proda se po nizki ceni radi odhoda v Ameriko. - Več pove lastnica Franciška BRADAC, Breg št. 1, pošta Zagradec, Dolenjsko. 6717

Umetni mlin.

Išče se DRUŽABNIK za dobro vpeljan umetni mlin v industr. kraju in industrijski dolini z glavnico 100 do 200 tisoč dinarjev, oziroma se ves kompleks tudi ugodno prodaj. - Poizvedbe daje uprava »Slovenca« pod št. »Umetni mlina« št. 6648.

Krvave in klobase

vsako nedeljo, ob sredah divjega ZAJCA, ob petkih RIBE ter dober CVICEK in belo vino nudi gostilna VIDMAR - Sv. Jakoba trg.

Pozor društva

Kupijo se stare dobro ohranjene TAMBURICE za novo ustanovljeni tamburaški zbor. - Ponudbe s cenjo na upravo lista pod »Tamburice« 6711.

Energičen TRGOVEC

po možnosti železninar, se sprejme v dobrem podjetju kot poslovodja. Pogoji do 50.000 Din kavcije, tudi udeležba mogoča. - Ponudbe pod »Bakere«, poštno ležiče - Maribor. 6704

Ježice

kupim vsako množino po najvišji dnevni cenji franko vagon. - Ponudbe s cenjo na upravo »Slovenca« pod »EKSPORT«. 6677

Preureditev in tem. popravilo pletilnih strojev

(Flach, Links-Links, Jaquard, Noppen) kakor tudi vseh v to stroko spadajočih strojev izvršuje JOSIP ŠISKA, meh. delavnica v Kranju. 6724

Boljšo osebo

ki zna dobro kuhati, sploh samostojno gospodinjiti, in zmožno nekaj nemščine, išče ravnateljstva soproga brez otrok na deželi, blizu Ljubljane, za takoj. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Skrbna in zanesljiva«.

Prodajam parcelo

780 m² in pričeto stavbo s kuhinjo, shrambo, straniščem in 2 sobama; do 15. nov. se lahko izgotovi po ugod. cen. Naslov v upravi pod »Parcela« št. 6700. - Parcela se nahaja v bližini bolnice.

SUHE GOBE - JEZICE in OREHE

plačujemo najbolje. Tvrdba GERŠAK in KOMP., Ljubljana, Kongresni trg št. 10.

Stanovanje išče

zakonski par na periferiji ali okolici Ljubljane blizu kolodvora. - Ponudbe pros: KRISTAN, Dunajska c. 47, Ljubljana. 6742

Premog, drva, oglje, briketi,

koks. - »LIRIJA«, Kralja Petra trg 8. - Tel. 220.

Dve pisalni mizi

(alt-deutsch), še dobro ohranjeni, naprodaj. Cena za obe 700.— Din. - ANDLOVIC, Križevniška ulica št. 12.

Spalnica

svetla, iz trdega lesa, masivna, naprodaj. - Vprašati: Kamniška ulica 20 - Šiška.

KLAVIRSKA delavnica

in zaloga. - Poseben oddelek za popravila klavirjev in harmonijev, v kateri se točno in poceni izgotavljajo. Ugluševanje in popravila za Glasbeno Matico in Konservatorij izvršuje moja tvrdka. Izdelovalec klavirjev

WARBINEK

HILSERJEVA ULICA št. 5.

Poravnajte naročnino!

OBJAVA.

Cenj. občinstvo vljudno obveščam, da zopet dobavljam izbrani, la. trboveljski PREMOG in DRVA v vrečah po 50 odnosno 25 kg. Opozarjam, da ima moj vzornik kupo z napisom: »Premog-Čebine, da so vreče plombe ter sta v plombe vtisnjeni črki »D. Č.«

Objava.

Odslej dobavljam tudi lepa, zdrava in suha bukova drva, žagana in sekana, po konkurenčno nizkih cenah. - Razen kosovnega premoga dobavljam tudi prani in selani drobnj premog, trboveljski kokovec, ki je posebno primeren za železne peči in štedilnike, za katere je celo bolj priročen, kakor kosovec, ker ga ni treba šele drobiti. - Na zalogi imam nadalje la. angleški premog ter angleški in nemški koks.

Objava.

Končno opozarjam osobito pisarne, da lahko sporočajo svoja naročila tudi telefonsko na št. 56 ter se dobave izvrše še tekom istega dne.

D. ČEBIN - trgov. s kurivom

Wolfova ulica 1. Telefon št. 56.

Znatno znižane cene

zaradi vpeljave nove znamke v trgovini čevljev

Franc Szantner

Ljubljana, Šelenburgova ul. 1

Prostovoljna javna dražba

novih čevljev se vrši dne 4. in 5. oktobra od 9 dop. naprej v Hrenovi ulici št. 4. Kupci se vabijo. 6676

Kupim vsako množino hlobov

ali sprejemam za sežaganje. • FRAN ŠUSTAR parna žaga - Ljubljana.

Hiša z gostilno

in TRGOVINO se da v najem v Zidanem mostu. Ev. se tudi prodaj. Pogoje pove lastnica Marica Klenovšek, Veliki Bečkerok, Obilčeva ulica 3 - Banat. 6572

Posestvo

se prodaj v Kostivnici, najlepše mesto tega kraja, okoli 9 jomov grunta, vse v enem komadu, pri cesti in železniški postaji; cena 115 tisoč dinarjev. - Vprašati je v trgovini JAGER, p. Podplat, Slovenija. 6727

Mlinske kamne

prodaj: eden 10, drugi 17 col debel, zelo dobri in trdi, črne vrste - in enega kašarja, zelo lep. - ANTON AUPIC, Čebinja, pošta Železniki. 6662

ČEVLJE
trpežne, najmodernejših oblik, po znatno znižanih cenah dobite pri trdki
M. Trebar
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 6.
Proti jamstvu dajem na obroke. 6651

MODNI KLOBUKI
baržunasti kakor tudi FILCI v vseh modnih barvah v veliki izbiri in po nizkih cenah pri
MINKI HORVAT
Ljubljana, Stari trg št. 21.
Popravila se sprejemajo. Žalni klobuki v zalogi!

Damski klobuki **Erna Djukanovič** **Modni salon**
Po najnižjih cenah
Lep baržunast klobuček že od Din 150.— naprej
Potrebščine za modistinjice z znatnim popustom

Popravila
Prekrojevanje spatni oblike. — Nujna popravila v šestih urah

M. Težak Zagreb,
Gunduličeva ulica broj 13
priporoča cenj. usnarjem vse v njih stroko spadajoče potrebščine; ribje olje, degas C. I., strojilna olja „Hessna“, vse vrste ekstraktov in kemikalij ter usnjarskega orodja, dalje še laka in tragantov.

Dokolenice
(GAMASE), prvovrstne (blank in špalt), ru-jave in črne, nudi po konkur. ceni izdelovatelj
FRANC ISKRA :: Vrhnika.
TRGOVCI POPUST. TRGOVCI POPUST.

Za jesensko in zimsko sezijo
se priporočam v napravo modernih damskih kostumov ter oblek, površnikov in zimskih sukenj za gospode po najnovejših uzorcih in zmernih cenah. Delo strogo solidno.
Stalna zaloga boljšega angleškega in češkega sukna.
S spoštovanjem
Krojaštvo za dame in gospode
ALOJZIJ LOMBAR, Ljubljana-Siška, Celovška cesta šte. 53

Ljudska posojilnica
registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani
obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru brez vsakega odbitka. — Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvi v lastni palači, zidani še pred vojsko, iz lastnih sredstev. — Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom za vloge vsi člani z vsem svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.
Hranilne vloge znašajo nad 260 milijonov kron

OTVORITEV
trgovine mesne industrije in mesarila.
Uljudno naznanjam, da sem **otvoril v Ljubljani, Kolodvorska ul. 19** trgovino z razneuršnimi suhomesnatimi izdelki in mesariljo svežega govelega, telečjega in praščjega mesa na drobno in debelo
Vse blago je vedno sveže in prvovrstno. Ureditev trgovine in hladilnice strogo higijenična. Postrežba solidna, po konkurenčnih cenah.
Za cenjeni obisk se priporoča
Novak Touladijac & Co.
mesna industrija

Obvestilo
gospodinjam, šiviljam in obrtnikom
Da zadostim številnim vprašanjem po dobrih in cenah šivalnih strojih, odločil sem se poleg svoje že obstoječe trgovine na debelo v Ljubljani, Kolodvorska ulica 3, dvorišče za šivalne stroje, kolesa in njih nadomestne dele
otvoriti tudi istotam posebni oddelek za nadrobno prodajo dobroznanih in priljubljenih
šivalnih KÖHLER strojev
Založen bodem vedno z bogato izbiro šivalnih strojev vseh vrst za rodbinsko rabo v najmodernejših opremljenih, kakor tudi za šivilje in obrtnike.
Kot dolgoletni poslovodja trdke Singer sem pridobil mnogovrstnihkušenj, zato upam cenjene odjemalce zadovoljiti v vseh ozirih.
Vabim torej vsakega, naj si pred nakupom šivalnega stroja ogleda mojo razstavo v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 3, dvorišče, v kateri se nahajajo najmodernejša današnje opreme.
Za prijazen obisk se priporoča **IV. RUENHAMMER**

Prodaja se 4 ha zaraščenege gozda
s hrasti, bukevjo, lipo, javorjem in gabrom pri okr. cesti in 20 minut od kolodvora Radovljica. — Natančni podatki se dobe pri g. županu občine Lancovo.

Premož - Čebin
Wolfova ulica I./II.
Telefon šte. 56.

Lesni trgovci pozor!
Prevzamem v nakup in komisijsko razprodajo vsakovrstne rezan, okrogel, tesan, trdi in mehki les, drva proti 2% provizije ter oskrbujem najboljše inozemrke kupce ter dobre plačnike. Obvezne ponudbe z navedbo cene, nalag. postaje ter konsignacije se naj pošljejo na naslov D. Korošec, Rečica ob Paki.

Stavbeni tehnik
dober risar
po možnosti z daljšo prakso v stavbeni stroki, SE SPREJME pri trdki »Sieggrad«, Ljubljana — Šiška, Frankopanska 21. 6585

Kupujte samo prvovrstno
domačo svinjsko mast
znamke J. P. Lastni izdelek trdke
Janko Popovič v Ljubljani
Najnižje dnevne cene! Solidna postrežba!
Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kilogramov.

Felix Toman
kamnoseški mojster
Ljubljana
Resljeva cesta št. 30
priporoča
bogato zalogo nagronih spomenikov od marmorja in granita, plošče za robnice, marmornate plošče za mobilije po najnižjih cenah

IVAN JAK in sin
Ljubljana, Gospodarska cesta 2.
Najboljši šivalni stroji in električni stroji. — Izborna konstrukcija in elegantna izvedba iz tovarno v Linca. — Ustanovljena leta 1867 — Vozenje po celi Evropi. — Posojilni deli. — 10 letna garancija. — Pisalni stroji ADLER in URANIA. Kolesa iz prvih tovarov DÜRKOPP, STYRIA, WAFFENBRAD in KAYSER

Prva dalmatinska tvornica
Portland cementa
Gilardi & Bettiza — Split
ustanovljena leta 1865, torej najstarejša tvornica te vrste v Dalmaciji
Izdeluje:
prvovrsten Portland cement
zastopnik za Slovenijo
Ivan Pestotnik in drag, Ljubljana
Resljeva cesta 3 Tel. int. 949

Iščem preprodajalce
(PODZASTOPNIKE)
za Slovenijo za dve glasoviti znamki angleškega motorcykla. — Ponudbe upravi lista pod šifro »Motorcykel« šte. 6682.

Prometni zavod za premož d. d. v LJUBLJANI
prodaja
PREMOG
IZ SLOVENSkih PREMOGOVNIKOV
vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premožnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo
INOZEMSKI PREMOG IN KOKS
vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premož, črni premož in briquete
Naslov: Prometni zavod za premož d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta šte. 15, II.

IVAN KVAS - klobučar - Maribor
DELAVNICA: Meljska cesta 74; TRGOVINA: Aleksandrova cesta 32.
Ima v zalogi trajno velour, Bürstel, filc in dolgodelaste zajčke. — NA DEBELO IN NA DROBNO. — Sprejema tudi v popravila stare klobuke. Izvršuje vsa dela solid. in po znano nizkih cenah. — Obenem naznanjam cenj. damam, da je otvorila moja hčerka Helena istotam MODNI SALON ter se priporoča za obilen obisk. 6703

Royal Mail Line
Kr. angleška pošto-parobrodna linija.
General. zastopstvo za kraljevino SHS; **Zagreb** Trg I. šte. 17.
Redni potniški promet
Hamburg—Cherbourg—Southampton v **Novi jork in Kanado**
Cherbourg—Liverpool—Southampton v **južno Ameriko**
Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, San Paolo.
Odprava potnikov 1, 2, 3. razreda. — Kabine 3. raz. z 2 in 4 posteljami
Udobnost — Sigurnost — Brzina
Podzastopstva:
Beograd, Karagorgijeva ulica 91. — Ljubljana, Kolodvorska 26. — Metković, Ivo Veraja. — Split, Dioklecijanova obala 8. — Vel. Bečkerek, Kralja Aleksandra 4.
Brzozjavni naslov za vsa gornja podzastopstva „ROYMAILFAC“.
Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Crno goro: Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gruzji.
Naslov za brzozjavke: Prometna banka.

Celjska mlarna, d. z o. z. v Celju
dobavlja v kakovosti nedosegljivo
pralno in terpentinsvo milo znamke

Hubertus milo Celje

Ljubljanska kreditna banka
Delniška glavnic: **50,000.000 Din**
Rezervni zakladi ca.: **10,000.000 Din**
Centrala: **Ljubljana, Dunajska cesta**
podružnice: Brežice, Celje, Crnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.
Agencija: Logatec.
Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle
Brzozjavni naslov: **Banka Ljubljana**
Telefon šte. : 261, 413, 502, 503 in 504

Dnevno koncerti:
 V kavarni od 5 do 1/2 ure zvečer
 V kleti " 6 " 12 " "
 V restavraciji 7 " 12 " "
 Ob nedeljah in praznikih zajutrkovalni koncert v restavraciji.
 Popoldanski koncerti ob 5. uri.

DAMSKA KAPELA V RESTAVRACIJI ZVEZDA

Točna in solidna postrežba.
 Prvovrstna vina, gorka in mrzla jedila.
 Se priporočata
Fran in Roza Krapeš

Najpopolnejši
STOEWER
 šivalni stroji
 za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom.
 Preden si nabavite stroj, ogledjte si to izrednost pri tvrdki
L. BARAGA
 Ljubljana
 Šelenburgova ulica 6/L.
 Brezplačen pouk. 15 let. jamstvo
 Telefon št. 980.

Najlepše darilo!
Pozor!
Samo 300 Din
 franko na dom!
 Najugodnejši nakup naravnost od tovarne!
 Ta garnitura kuhinjske posode je iz najboljšega aluminija, srečno-bela in desetletja trpežna. — Dobavlja se proti predplačilu ali po povzetju.
 Ako bi ne ugaljelo, se vzame radevolje nazaj. — Hlačite teko, kar ne vemo, če nam bodo razmera dopustile vzdržati trajno to ugodno ponudbo.
Kovinska industrija INŽ. J. & H. BUHL, Maribor, S.H.S.
 (Metalindustrija) Aluminijevi tečaj št. 9.
 Posode držijo in sicer gornja vrsta od leve na desno po ca 2 1/2, 1 1/2, 1 1/2, 1, in spodnja vrsta po ca 1, 1 1/2, 1 1/2, 1, 1, premer ponve 20 cm. Za cenik znamka 1 Din. Inserat priložitl.

Nikar II
 ne kupujte prej jesenske ali zimske obleke, predno si ne ogledate mojo zalogo raznega manufakturnega blaga: dubline od najboljših do najcenejše vrste, fine kamgarne, češko sukno, blago za damske plažee kakor tudi vsakovrstne barhente, flanele, šifone, kotenine, hlačevino in žamet iz prvovrstnih tu- in inozemskih tovarn. — **Pri odjemu čez Din 500— je 5% popusta!** Krojačice in šivilje popust pri vsaki svoti!
 Podružnica: **Ivan Kos** Podružnica: **Gorenjsko**
Ljubljana **Sisak**
 sv. Petra cesta 28. Celovška cesta št. 63. Srednja vas 1.

Žimnice
 modroce, posteljne mreže, železne postelje (zložljive), otomane, divane in druge tapetniške izdelke — dobite najceneje pri **RUDOLFU RADOVANU**, tapetniku — Krakov trg št. 7 (poleg Mestnega doma). 6551

LOKOMOBILI
 Wolf-La do 600 HP tovarniško novi ali generalno popravljene s tovarniškim jamstvom tudi v najem
motorji na sesalni plin, Diesel - motorji brez kompresorja, **motorji na surovo olje.**
 Generalno zastopstvo tovarna za motorje **DARMSTADT**
mlinski stroji, transmisije.
 Poglejte naše skladišče! Plačilne polajšave. Kompletna montaža.
Brača Fischer d. d.
 Zagreb, Pantovčak 1 b.

J. Stjepušin
 Sisek
 priporoča boljše tamburice, strune, partiture šole in vse potrebščine za vsa glasbila. Odklikovan na pariski razstavi. Ceniki franko.

TRI
 za namakanje Zlatorog terpentinovo mlo za pranje.
 Tvornice Zlatorog.
Anica, glej kako si zamazala obleko! Polna je madežev. Kakšna sreča, da imam doma TRI-SODA za namakanje perila, olajša pranje, beli pa ne razjeda!

Trgovaška banka d. d., Ljubljana

Podružnice: Maribor, Kamnik, Novomesto, Ptuj, Rakek, Konjice, Slovenjgradec
Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi)
Kapital in rezerve Din 19.000.000.—
Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkvalitetneje
Ekspozitura: Prevalje
Brzojake: Trgovaška
Telefoni: 139, 146, 458

Otroka kapitana Granta.
 (Potovanje okoli sveta.)
 Francoski spisal Jules Verne. — Poslovenil A. B.
 — Da, ljubi major, in niti orala manj. Ali niste mnenja, da taka dežela zasluži, da jo prištejemo med celine, kakor jo imenuje listina.
 — Seveda, gospod Jakob.
 — Pristavim naj še, je nadaljeval Paganel, da mi je znanih le malo raziskovalcev, ki so se izgubili v tej širni pokrajini. Mislim, da je Leichard edini, čigar usoda je popolnoma neznana, pa prav zdi se mi, da je pri Zemljepisnem društvu nekdo omenil — malo preje, predno sem odpotoval — da je menda Mac Intyre zadel na njegov sled.
 — Ali niso prehodili Avstralije na vse strani? je vprašala gospa Glenarvanova.
 — O, gospa, od tega smo pa še daleč! je odgovoril Paganel. Avstralske celine ne poznamo nič bolje kakor notranjščino Afrike. Krivda pa ni na raziskovalcih in potnikih, ki jih je bilo veliko število in še zelo požrtvovalnih ter podjetnih. Od 1606. pa do 1862. jih je raziskovalo obalo ali notranjščino več kot petdeset.
 — No, no, petdeset bo pa že malo preveč, je povdomil major. Pol naj jih odstopi, kajne gospod Jakob?
 — Ne, gospod major, toliko in še več. Govorim o mornarjih, ki so kljub nevarnostim neznanega morja raziskovali obalo, ter o potnikih, ki so se podali na celino.
 — Pa vseeno, petdeset bo le malo preveč, je ponovil major.
 — Če hočete, grem še dalje, Mac Nabbs! se je

89
 razgrel zemljepisec, ki ga je majorjevo nasprotovanje vedno jezilo.
 — Pa pojdite še dalje, Paganel!
 — Če me razjezite, vam naštejem vseh petdeset imen, ne da bi se pomišljal.
 — O, ti učenjaki! je odgovoril brezbržno major, kaj si vse upajo!
 — Major, je dejal Paganel, ali stavite tistole svojo karabinko iz tovarne Purdey Moore in Dickson, za moj daljnogled?
 — Zakaj ne, Paganel, če vas mika, je odgovoril Mac Nabbs.
 — Izvrstno, major! je vzkliknil učenjak. Oglejte si še enkrat karabinko, s katero ne boste streljali več ne gamzov, ne lisic. To se pravi, če vam je ne bom posodil jaz, kar bom vsak čas z veseljem storil.
 — Paganel, je odgovoril resno major, kadar vam bo treba mojega daljnogleda, vam bo vedno na razpolago.
 — Začnimo torej, je bil Paganolov odgovor. Gospe in gospodje, vi ste prišli in hkrati najvišji sodni dvor. Ti, Robert, ti boš pa štel.
 Lord in lady Glenarvan, Mary in Robert, major in John Mangles, ki jih je stvar zanimala, so posedli, da čujejo geografovo predavanje. Poleg stave pa je šlo tudi za Avstralijo, kamor jih je nesel Duncan, zato jim je mogla biti zgodovina te dežele le po godu. Pozvali so torej Paganela, naj začne brez odlašanja, če ima res tako izboren spomin.
 »Mnemozina! je zaklical učenjak, ti boginja spomina in mati vseh deviških Muz, navdahnij svojega zvestega in vdanega častilca! Prijatelji, pred dvesto-oseminpetdesetimi leti je bila Avstralija še neznan svet. Zdelo se jim je sicer, da je tam doli v avstralskih vodah zemlja. O tem pričata dva zemljevidca, ki jih hranijo v vašem Britanskem muzeju, dragi Gle-

narvan, in sta iz leta 1550. Oba omenjata veliko zemljo južno od Azije in jo imenujeta Veliko Javo Portugalcev. Toda pristnost teh kart ni popolnoma dokazana. Tako pridem torej do sedemnajstega stoletja, do l. 1606. Tistega leta je španski brodar Quiros odkril zemljo, ki jo je imenoval Australia de Espiritu Santo (Južna dežela sv. Duha). Nekateri učenjaki so bili mnenja, da gre za otočje Novih Hebridov in ne za Avstralijo. Ne bom se prekal z njimi. Zapiši si za ušesa tega Quirosa, Robert, pa idimo dalje.
 — Eden, je štel Robert.
 — Istega leta je Luiz Vas de Torres, ki je bil podpoveljnik Quirosovega brodovja, odjadral bolj proti jugu in si ogledal nove zemlje. Toda čast, da je odkril novi svet in se prvi izkrcal, ostane Nizozemcu Teodoriku Hertoge. Pristal je na zapadni avstralski obali pri 25° južne širine in ji dal ime svoje ladje Eendracht. Po njem se število brodarjev množi bolj in bolj. L. 1618. odkrije Zeachen na severni obali pokrajini Arnheim in Diemen. L. 1619. gre Ivan Edels še naprej in krsti s svojim imenom kos zapadnega obrežja. L. 1622. dospe Leuwin doli od rtiča, ki je ohranil njegovo ime. L. 1627. izpopolnita Nultz in Witt odkritja predhodnikov, prvi na zapadu, drugi na jugu. Sledi jima poveljnik Carpenter, ki pride s svojim brodovjem do tiste široke zarezke, ki ji pravijo še danes Carpenterov zaliv. Končno je l. 1642. slavni mornar Tasman objadral otok Van Diemen, za katerega je mislil, da se drži celine. Krstil ga je po generalnem guvernerju Batavije. Potomci so bili bolj pravični in so ga nazvali Tasmanijo. Tako je bila avstralska celina objadrana. Vedeli so, da jo obrobijo valovi Indijskega in Tihega morja, in l. 1665. so dali novemu svetu ime Nova Holandija, ki se pa ni obdržalo. To je bilo prav v času, ko je začela pešati pomorska sila Nizozemcev. Koliko jih imamo?
 — Deset. je dejal Robert (Dalej)

Priporočamo »Ljudske knjižnice« v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. 17 predvojnih zvezkov po nizkih cenah ter nova ilustrirana zvezka: 19. zv.: Kazan, voljji pes, br. 18 Din, vez. 30 Din; 20. zv.: Kralj gorā, br. 18 Din, vez. 30 Din. — KOL.

Različno volno za pletenje jopic in drugo
 kg od Din 150 dalje, pri večjem odjemu popust.
J. KORENČAN, Ljubljana
 Mestni trg 20

Pijanost ozdravi

brzo brez vednosti klijenta »ABSTINENTOL«. Cena steklenici Din. 50.—, 70.—, 100.—, in 160.—. Dobi se v lekarnah, kjer ne, obrnite se na samoizdelovalko »Gesellschaft für chemische und metallurgische Industrien, WIEN 89/na, Wissgrillgasse 5/6. Din. 10.—.

OBLAČILA
 za gospode in dečke
 se
kljub vsemu
 najugodnejše kupijo pri
J. MAČEK
 LJUBLJANA

Moderno urejena in najboljše vpeljana
tiskarna v Sloveniji
 se vsled rodbinskih razmer
ugodno prodaja

Upošteva se le resni reflektanti z gotovino.
 Dopise posreduje: Poštni predal 41, Maribor 1.

Amerikanska reklama.

Mi hočemo dokazati vsakomur, da je naša na nov način sestavljena krema za čevlje znamka »LEBIN« boljša od vsake druge, raditega pa nič dražja. Da pa se lahko vsak sam prepriča o njeni kvaliteti, bomo od 1. X. do 20. XI. t. l. pošljali posebne velike škatlje ca. 32 dkg vsakemu, ki jo naroči za ceno Din 40.—. Zraven pa smo razpisali velika darila, katera se bodo razdelila med te naročnike naše kreme »LEBIN«.

DARILA:

1 4 sedežni avto »Ford«	1 dvosedežni avto
1 motorno kolo »Puch«	1 spalna soba iz trdega lesa
1 spalna soba iz mehkega lesa	1 čistilnica za žito
1 pisalni stroj	1 pisalni stroj
2 pluga	10 moških dvokoles
10 moških dvokoles	10 zlatih ur za ženske
10 zlatih ur za ženske	10 zlatih verižic za ženske
10 srebrnih ženskih ur	10 srebrnih ženskih ur
10 srebrnih ženskih verižic	10 zlatih zapestnic
10 srebrnih zapestnic	4 potni kovčki iz usnja
2 garnituri srebrnega jedilnega orodja	2 porcelanasta servica za 6 oseb
10 ženskih ročnih torbic	10 mošk. usnjatih denarnic.

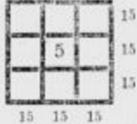
Ta darila se razdele, ako bo vsaj 35.000 naročnikov. Ako bo manj naročnikov, se razdele sorazmerno manj daril po načrtu, ki se nahaja pri dr. Josipu Barle, notarju v Mariboru. Ako število naročnikov ne bi doseglo 2000, se darila ne bodo delila.

Kako se krema »Lebin« naroči.

- Po poštni nakaznici se pošlje Din 40.— in se napiše natančni naslov.
- Zadaj na odrezek je napisati rešitev uganke.
- Za poslani znesek Din 40.— dobite po pošti franko eno veliko škatljo ca. 32 dkg najfinejše kreme »LEBIN«, črno ali rumeno, kakor želite.

Uganka:

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.

Te številke je tako postaviti posamezno v kvadrate, da, ako se seštejejo od katerekoli strani, je skupni znesek 15, kakor kaže slika.

Natančni načrt glede razdelitve daril leži v zapečateni kovrti pri g. notarju Josipu Barle v Mariboru.

Na razna vprašanja, kar bi bilo s tem v zvezi, se ne bo odgovarjalo.

Darila se bodo razdelila dne 22. novembra t. l. pod kontrolo g. dr. Josipa Barle v Mariboru.

Kdor nepravilno reši, je izključen od tekmovanja za darila, dobi krema, ako seveda pošlje denar.

Pozor! One, ki jim bodo priznane nagrade, bomo takoj pisмено obvestili, vse skupaj pa dne 28. nov. t. l. potom sledečih časopisov: »Slovenec«, »Marb. Zeitung«, »Judorni liste«, »Zagreber Tagblatt«, »Dnevnik« in »Pravda«.

Naročila in denar je nastaviti na Izdevalnično kremo »LEBIN«. Hoče pri Mariboru ali pa na g. notarja dr. Josipa Barle, Maribor, Aleksandrova c. 14.

»LEBIN«, Hoče pri Mariboru.

Trgovskega potnika

prvovrsno moč, strokovno veččega, samca, sprejme takoj veletrgovina

I. Premelč-Ljubljana.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z o. z.

na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

najugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, hotel »Union«, hiše in zemljišča. — Krediti v tekočem računu. — Posojila proti poroštvu, vključbi na posestva i. t. d. — Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

Lepa modna trgovina

v sredini letovišča Bled, z zalogo vred se takoj odda.

Dopisi na A. WÖFLING, BLED.

FRANCOSKA LINIJA

Najhitreje, najugodnejše in najnovejše ladije odhajajo vsak dan iz

Marzija, Bordeaux-a in Mauca za

AMERIKO, KANADO, MEXIKO, KUBO, BRAZILJO, URUGUAY, ARGENTINJO
 itd. itd.

Tretji razred sestoji iz »ZBOLJSANE KABINE« z 2 ali 4 posteljami »NAVADNE KABINE« z 2 ali 4 posteljami »MEDIKROVJA« z 8, 10, 20 posteljami

Vožnja iz luke ukrcavanja do New Jorka 5 in pol dneva do Santos (Brazilija) 13 dni do Buenos Airesa (Argentinja) 17 dni

Vse potnike prevažamo z brzovlakom do luke vkrcavanja

Posebna pozornost se posvečuje poljedelcem, ki žele potovati

brezplačno v Sao Paulo, Brazilija

»FRANCOSKA LINIJA« nima posredovstev ne nadripijarjev

Vse informacije brezplačno daje agencije

Ljubljana — Kolodvorska 41 Bitoli — Kralja Petra ulica 33
 Zagreb — Mihanovičeva ul 4 Vel. Bečkerek, Aleksandrova 1
 Beograd — Karađordjeva ulica 91

Svetovno znane so harmonike

tvrdke FRANC ZECHNER

in si toraj usojam iste priporočati p. n. odjemalcem.

Popravila naglo in ceno.

cenik zastoj!

Franc Zechner, Graz VI.,
 Schönaugasse No. 33.

Nobena STARA LJUBEZEN ne more biti tako vstrajna in trpežna, kot je aluminijasta posoda, ki jo v nedosežni kvaliteti dobite edino-le pri staroznani domači tvrdki

FR. STUPICA v LJUBLJANI
 Gosposvetska cesta št. 1

Ista ni le v okras vsaki kuhinji in v veselje gospodinji, je tudi higijenična, lahka in praktična, se da dobro čistiti ter NIKOLI NE ZARJAVI. — Največja zaloga vseh ostalih v železinsko stroko spadajočih potrebščin in gradbenega materijala.

Mlatilnice, slamoreznice, vitlji, čistilniki, reporeznice, kosilnice, posnemalniki za mleko, železno blagajne gonilni jermeni itd. — Zaloga smodnika in drugih razstreljiv, vžigalnih kapič in vrvice.

Ustanov. l. 1893. Tel. št. 179.

Edino najboljši
šivalni stroji so le
JOSIP PETELING-A

znamke Gritzner, Adler, Phonix za rodbino, obrt in industrijo. Posamezni deli za stroje in Lamerz igle.

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika. = Pouk brezplačno.

Sukno Doubl Kamgarn
 in velour za plašč
 za površne sukne
 in modni ševijot

za moške in ženske obleke in drugo manufakturno blago v veliki izbiri po zanesljivi nizki cenji priporočla obče znana tvrdka

R. Miklauc „Pri Škofu“ Ljubljana

Zunanjim naročnikom se dopošljejo vzorci na zahtevo poštnine prosto.

Razpis zgradbe vodovoda
 v občini DOI pri Hrašniku.

Občina Dol pri Hrašniku namerava oddati zgradbo 1100 metrov dolgega vodovoda.

Načrt in troškovnik sta na vpogled v občinski pisarni ali pa pri županu na Dolu. — Občina si pridružuje pravico, oddati gradbena dela ne glede na višino ponudbe.

Zupanstvo Dol pri Hrašniku, 30. sept. 1925.

Jakob Draksler, župan.

Dame pozor! Naznanilo preselitve.

Conj. damam vljud. naznanjam, da sem preselila svoj modni salon za damske klobuke

iz Resljeve c. št. 7 na KRALJA PETRA TRG ST. 4 v palačo »Vzajemne posojilnice«, ter se tem potom najtopleje priporočam za nadaljno naklonjenost. Vedno velika zaloga raznih najnovejših klobukov po konkurenčnih cenah — solidna in točna popravila, nakitanje in preoblikovanje po najnižjih cenah.

Marija Stanovic, modni salon.

Cene solidne. Točna postrežba.

Kostanjev les

očupljen in neočupljen, kupuje proti takoj. plačilu

»Jugo-Tanin«, d. d. Zagreb,
 poštni predal 257.

VELIKA
 prodaja damskih plaščev!

Trpežni športni Din 400.—, modni ševijot 550.—, Velour la 680.—, Velour la la 720.—, glatki sukneni 800.—, fini modno-sukneni 900.—.

MODELI

Velour s »Biberette« kožo 1020.—, modno sukno s »Electric« 1380.—, Eskimo Velour s Panterkanin 1600.—, najnovejši modeli s Chinchilla Opusom 2000 — 3000.— v veletrgovini **Sternck**, Galje, št. 18. Cenik zastoj. Vsaki kupec dobi darovnico.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 10

(v lastni palači vis a vis hotela »Union«). Telefon št. 57 in 470.

Račun poštino-čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945, v Zagrebu št. 30.080.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK.

Ekspozitura: BLED.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.